

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Porovnání exekuce správní a soudní

Předkládá: Jiří Kuneš

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Lego, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Porovnání správní a soudní exekuce“ zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

V Plzni dne 25.3.2019

.....

Jiří Kuneš

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucímu bakalářské práce Mgr. Janu Legovi, Ph.D., za konzultace a cenné rady, které mi poskytl při zpracování této práce.

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. EXEKUCE OBECNĚ.....	8
3. HISTORIE EXEKUCE.....	11
3.1. Římské právo a exekuční řízení	11
3.2. Exekuční řízení ve Středověku	11
3.3. Exekuční řízení v době osvícenství.....	12
3.4. Exekuční řízení za první republiky	12
3.5. Exekuční řízení a situace po roce 1989	13
4. EXEKUCE SPRÁVNÍ.....	15
4.1. Co je to správní exekuce ?	15
4.2. Předpoklady pro správní exekuci	15
4.2.1. Procesní podmínky	16
4.2.2. Správní orgány exekuční	16
4.2.3. Exekuční titul.....	17
4.3. Průběh správní exekuce.....	18
4.3.1. Exekuční výzva	18
4.3.2. Nařízení exekuce	19
4.3.3. Exekuční příkaz	19
4.3.4. Náklady exekuce	20
4.4. Způsoby provádění správní exekuce	20
4.4.1. Exekuce provedením náhradního výkonu	21
4.4.2. Exekuce přímým vynucením.....	22
4.4.3. Exekuce uložením donucovacích pokut	25
5. EXEKUCE SOUDNÍ.....	26
5.1. Předpoklady pro soudní exekuci	26
5.1.1. Procesní podmínky	26
5.1.2. Účastníci řízení	27
5.1.3. Věcná legitimace	28
5.1.4. Vykonatelnost.....	28
5.2. Průběh soudní exekuce.....	29

5.2.1. Nařízení exekuce	29
5.2.2. Odklad exekuce	30
5.2.3. Zastavení exekuce	31
5.2.4. Skončení exekuce	32
5.2.5. Ochrana povinného a třetích osob	32
5.2.6. Náklady soudní exekuce.....	33
5.3. Způsoby provádění exekuce soudní	33
5.3.2. Exekuce na nepeněžitě plnění	39
5.4. Soudní exekuce a insolvenční řízení	41
5.5. Soudní exekutor a jeho činnost	42
5.6. Činnost exekutorské komory v ČR	43
6. POROVNÁNÍ OBOU DRUHŮ EXEKUCE.....	44
7. ZÁVĚR	46

1. ÚVOD

Hlavním cílem mé bakalářské práce na téma Porovnání exekuce soudní a správní, jak již sám název napovídá, je porovnání obou druhů exekucí. Exekuce je zvláště v poslední době velmi často skloňována a je častým tématem současné společnosti.

V mé práci, která je rozdělena na několik kapitol a podkapitol, se pokusím tuto problematiku rozpracovat a seznámit čtenáře s tímto tématem.

V první kapitole se zmiňuji o tom, co je to exekuce obecně a s možnostmi jejího rozdělení dle toho, na jaké plnění povinného, tedy toho, kdo musí platit, jsou exekuce vedeny, ať již peněžité či nepeněžité. V neposlední řadě také uvedu, jaké jsou základní právní náležitosti těchto exekucí.

Ve druhé kapitole bude základním tématem historie exekuce, především její počátky, ale také vývoj v čase a proměny právních předpisů a náležitostí související s exekucemi obecně.

Ve třetí kapitole se již zabývám konkrétním druhem exekuce, a to exekucí správní. Co je to správní exekuce v obecném smyslu? Informuji zde také o tom, jaké jsou předpoklady pro výkon správní exekuce, jaké náležitosti musí být pro správní exekuci splněny, a v neposlední řadě popisují průběh samotné exekuce.

Na závěr této kapitoly nalezneme podkapitolu s názvem „Způsoby provádění správní exekuce“, na kterou se detailněji zaměřím, a kde je vyjmenováno a následně popsáno několik způsobů, jakými lze správní exekuci provést.

Kapitola čtvrtá má velmi podobnou strukturu jako kapitola předcházející a týká se exekuce soudní. Velice důležitým a zásadním právním předpisem je u soudní exekuce zákon č.99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „občanský soudní řád“). V první řadě v této kapitole zmiňuji obecné informace o tomto druhu exekuce. Dále následují předpoklady, které je nutné splnit pro provedení exekuce, a poté průběh samotné exekuce.

V neposlední řadě, je nutné se zmínit o roli soudního exekutora a exekutorské komory, jenž je upravena zákonem č.120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů. Stejně jako v předešlé části se podrobněji zaměřím na způsoby provádění soudní exekuce a tyto detailněji popíši.

Na závěr této kapitoly poté bude následovat podkapitola zaměřená na soudní exekuci ve vztahu k řízení insolventnímu.

V páté kapitole pak porovnávám oba druhy exekuce, tedy soudní i správní, a vyjmenuji rozdíly, které mezi oběma druhy exekucí jsou, případně, kdy je ta která exekuce používána.

V samotném závěru bych rád shrnul, k jakým zjištěním jsem došel při psaní této práce, a jaké informace jsou dle mého názoru nejzásadnější.

2. EXEKUCE OBECNĚ

Exekucí, případně také výkonem rozhodnutí, označujeme postup, jímž se provádí nucená realizace plnění povinností a práv, orgány k tomu oprávněnými. Exekuce je tedy procesními normami svěřena různým orgánům, mezi nimiž rozhodující a klíčové místo zaujímá soud.

Exekuční řízení je součástí občanského soudního řízení, avšak je od řízení nalézacího přesně odděleno.¹

Jako nezbytný základ pro nucený výkon povinností je brán exekuční titul, jenž určuje povinného (tedy osobu, která je povinna splnit) a vymezuje obsah i rozsah jemu uložených povinností. Mezi exekuční tituly patří:

- a) Vykonatelné rozhodnutí správního orgánu, vykonatelný příkaz podle §150 odst. 3 správního řádu
- b) Vykonatelný schválený smír v řízení sporném (§141 odst. 8 správního řádu)².

Dále lze exekuci rozdělit z hlediska právních odvětví na tři skupiny, a to:

1. Exekuce trestněprávní, jenž je právně upravena zákonem č.141/1961 Sb., trestním řádem ve znění pozdějších předpisů.
2. Exekuce (civilněprávní) soudní, kterou upravuje především zákon č.99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
3. Exekuce (správněprávní) správní, upravena zákonem č.500/2004 Sb., správním řádem, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č.280/2009 Sb., daňovým řádem, ve znění pozdějších předpisů.

V případě soudní exekuce, lze brát také v potaz to, zda ji vykonávají soudy, či soudní exekutoři. Soudy provádějí soudní exekuci dle již zmíněného zákona č.99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů jako výkon rozhodnutí, nebo soudní exekutoři, ti vykonávají exekuce dle zákona č.120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, tedy podle exekučního řádu. Pro správní exekuci je naopak stěžejní a velmi důležitý zákon č.500/2004 Sb., Správní řád, ve znění pozdějších předpisů, kde je správní exekuce upravena.

Za jeden z hlavních a nejdůležitějších předpisů, týkajících se exekucí, lze považovat Občanský soudní řád, kde je exekuční řízení velmi uceleně a detailně upraveno.

---

¹ SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, str.6. ISBN 978-80-87071-91-5

² HENDRYCH, Dušan a kolektiv. *Správní právo: Obecná část*. Praha: Nakladatelství C.H.Beck, 2012, str. 399. ISBN 978-80-7179-254-3.

Slouží nejen pro exekuci soudní, ale i jako „podpůrný“ předpis pro další druhy exekucí.³ Případ správních exekucí na nepeněžitě plnění je ve zmíněném Správním řádu detailně upraven, avšak úprava exekuce na peněžitě plnění je podrobně upravena zákonem č.280/2009 Sb., daňovým řádem.

Obecně si pod pojmem exekuce na peněžitě plnění nebo také exekuce k vymožení peněžitě pohledávky lze představit exekuci, která je vedena na jednotlivé majetkové předměty povinného.

Exekucí se v tomto případě tedy má docílit zpeněžení jednotlivých majetkových předmětů povinného a z docíleného výtěžku má být následně oprávněný nuceně uspokojen, což je nazýváno tzv. „nucená soluce“. V tomto případě lze za pohledávky povinného považovat jeho právo na mzdu či jiné příjmy, jiná majetková práva a další peněžitě pohledávky, které však nejsou právem na mzdu nebo na příjmy postavené mzdě na stejnou úroveň. Výjimku zde tvoří například pohledávky z vkladních knížek apod.⁴

Na druhé straně exekuce na nepeněžitě plnění, je způsobem exekuce, jenž neukládá zaplacení peněžitě částky. Je tedy vedena na jiné právo oprávněného, jímž není nárok na zaplacení peněžitě pohledávky a jinou povinnost povinného, než je platit. Povinností dlužníka, je něco vykonat, strpět, či se nějakého jednání zdržet.

V případě správní exekuce na peněžitě plnění je ve správní řádu upravena toliko věcná příslušnost a následně se postupuje dle zákona č.280/2009 Sb., daňového řádu, ten ve svém § 178 odst. 5 uvádí následující způsoby, kterými lze exekuci provést:⁵

- a) srážkami ze mzdy,
- b) příkázáním pohledávky z účtu povinného,
- c) příkázáním jiné peněžitě pohledávky,
- d) postižením jiných majetkových práv,
- e) prodejem movitých věcí, nebo
- f) prodejem nemovitých věcí.

---

³TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. Praha: C.H.Beck, 2006, s. 836. ISBN 80-717-9486-9.

⁴SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, str.17. ISBN 978-80-87071-91-5

⁵ § 178 odst. 5 zákona č.280/2009 Sb., daňový řád

Exekuce správní k vymození nepeněžitě povinnosti se řídí povahou uložené povinnosti. Lze ji tedy nařídit a provést těmito způsoby:⁶

- a) náhradním výkonem v případě zastupitelných plnění,
- b) přímým vynucením v případě nezastupitelných plnění, zejména vyklizením, odebráním movité věci a předvedením, nebo
- c) ukládáním donucovacích pokut.

Soudní exekuci na peněžitá plnění je možné provést podle zákona č.120/2001 Sb., exekučního řádu následovně:⁷

- a) srážkami ze mzdy a jiných příjmů,
- b) příkázáním pohledávky,
- c) prodejem movitých věcí a nemovitých věcí,
- d) postižením závodu,
- e) správou nemovité věci,
- f) pozastavením řidičského oprávnění.

Zřízení exekutorského zástavního práva, správa nemovitosti či pozastavení řidičského oprávnění jsou způsoby výkonu exekuce, které je možné použít relativně nově a to od 1.1.2013, kdy došlo k citelným změnám z toho důvodu, že byl novelizován jak exekuční řád, tak také občanský soudní řád zákonem č.396/2012 Sb., s účinností právě od 1.ledna 2013.

Exekuční řád ve svém §59 odst. 2 upravuje také způsoby soudní exekuce na nepeněžitě plnění:⁸

- a) vyklizením,
- b) odebráním věci,
- c) rozdělením společné věci,
- d) provedením prací a výkonů.

---

⁶ § 112 zákona č.500/2004 Sb., správní řád

⁷ § 59 odst.1 zákona č.120/2001 Sb., exekuční řád

⁸ § 59 odst.2 zákona č.120/2001 Sb., exekuční řád

3. HISTORIE EXEKUCE

3.1. Římské právo a exekuční řízení

První zmínku o exekučním řízení a samotný počátek řízení lze spatřit v římském právu, v Zákoně dvanácti desek z roku 449 př.n.l. Konkrétně v desce třetí, z níž je zřejmé, že se jedná o exekuci personální neboli osobní a dlužník zde odpovídá za nesplnění dluhu svou vlastní osobou. Vůbec nejstarší proces týkající se vymáhání dluhu spočíval svou podstatou v tom, že jak samotné uznání dluhu, tak i rozsudek, bylo možné považovat za definitivní uznání práva oprávněného. V římském právu byla pro dlužníka, respektive odsouzeného zaručena lhůta třiceti dnů, aby splnil to, k čemu se zavázal, nebo k čemu byl odsouzený. Římské soudní řízení však nepřipisovalo odsouzenému možnost, aby se odvolal. Rozsudek, který byl vynesena tedy ihned nabyl právní moci a po zmíněné třicetidenní lhůtě, byl i vykonatelný. Pokud ani v dané lhůtě odsouzený povinnost nesplnil, byl stát (nazývaný taktéž polis) nucen přistoupit k exekuci.

První změna v zákoně nastává až v roce 326 př.n.l., kdy byl vydán Poeteliův zákon. Lze ho považovat za reformní a průlomový v tom směru, že stanovil, aby dlužník ručil svým jměním, nikoliv svým tělem, jako tomu bylo doposud.

Následně byl okolo roku 17 př.n.l. vydán zákon Juliův, který dovolil a umožnil, aby celé jmění bylo postoupeno věřiteli, a odvrátila se tak osobní exekuce.

Dlužník tak byl nucen se vzdát pouze věcí, které nepotřeboval a bylo mu umožněno, aby žil takovým způsobem, kdy netrpěl nouzí a byla zachována jeho občanská čest. Zde můžeme spatřit určitou podobnost a počátky dnešní úpravy exekuce.⁹

3.2. Exekuční řízení ve Středověku

Právo ve středověku se řídilo zásadou formálnosti, a obdobně i proces exekuce. Pod pojmem formální proces si bylo možné představit velmi složitý a dlouhý postup. Podstatnou změnou, která v té době nastala, bylo to, že předmět exekuce se začal rozlišovat na věc movitou a věc nemovitou. Důsledkem formální zásady následně bylo to, že exekuční řízení se rozdělilo na 6 stupňů, které na sebe navazovaly, a z nichž žádný nemohl být vynechán. Zemské právo bylo základem, podle něhož byl proces veden. Zvláštností však bylo to, že u městských soudů, kde bylo procesní právo více ovlivněno právem kanonickým a

---

⁹ BARTOŠEK, Milan. *Encyklopedie římského práva*. 2. přepracované vydání. Praha: Academia, 1994, s. 471. ISBN 80-200-0243-X.

římským, byl proces výrazně jednodušší a tím pádem i rychlejší. V době středověku byl za systematickou a přehledně strukturovanou kodifikaci považován především Koldínův zákoník z roku 1597.¹⁰

3.3. Exekuční řízení v době osvícenství

Důležitým momentem této doby bylo vydání nového exekučního řádu v roce 1895. Ten byl logickým následkem změn, které se udály v procesním právu. V první řadě především vydáním obecného soudního řádu císařem Josefem II. roku 1781, na jehož základě se následně začalo odlišovat řízení trestní a civilní. V důsledku toho se poté začala striktně uplatňovat zásada rovnosti stran. V roce 1873 bylo zřízeno tzv. upomínkové řízení, díky kterému bylo umožněno na základě neformální žádosti uložit žadatelovu odpůrci, bez toho, aniž by se konalo slyšení, platebním rozkazem, aby žadatelovi do čtrnácti dnů zaplatil jeho peněžitou pohledávku, případně aby vydal určitou zastupitelnou movitou věc. Odpůrce také mohl podat proti rozkazu tzv. „odpor“, na jehož základě byl poté rozkaz zrušen. Velmi příznivé byly v té době nové exekuční předpisy, které vylučovaly některé movité věci, a také zákaz provádění exekuce odděleně na příslušenství nemovitosti. Zde můžeme spatřit určitou podobnost se současnou úpravou soudcovského zástavního práva, kterým také nelze postihnout pouze některou část nemovitosti. Pozitivní se jevíly také předpisy, které vylučovaly z exekuce plat a jiné příjmy.

Rokem nejdůležitějším ve vývoji procesního práva jako takového, byl již zmíněný rok 1895, protože bylo vydáno velké množství předpisů, jenž upravovaly jednotlivá stadia civilního řízení, organizaci a také složení soudů. Prvního srpna tohoto roku byla vydána tzv. „jurisdikční norma“ s uvozovacím zákonem, týkající se zavedení zákona o výkonu moci soudní a příslušnosti řádných soudů v občanských věcech.¹¹ Poté dále následovaly nový civilní soudní řád s uvozovacím zákonem a v neposlední řadě také nový exekuční řád. Zákony nabyly účinnosti k 1.lednu 1898.

3.4. Exekuční řízení za první republiky

Vydáním tzv. „Základního zákona o zřízení samostatného československého státu“ vznikla roku 1918 Československá republika. Lze říci, že na základě zmíněného zákona

---

¹⁰KEJŘ, Jiří. *Středověké kanonické právo v rukopisech České republiky*. Díl 1. Praha: Archiv Akademie věd České republiky, Komise pro studium a soupis rukopisů, 2003, s. 143. ISBN 80-86404-10-2

¹¹ Převzato z portálu, <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjyhe2v6mjrgawta> [online]. [cit. 2019-03-26].

č.11/1918 Sb.¹² byl převzat celý Rakousko – Uherský právní řád, jímž byl na našem území přijat právní dualismus. To byl také důvod, proč právní dualismus nastal i v oblasti procesního práva. V roce 1922 poté započala snaha o unifikaci civilního procesu na celém území československého státu. Roku 1928 byla předložena osnova procesního kodexu a v letech následujících se připravovala osnova nového zákona exekučního, který vycházel z rakouských, ale i dřívějších předpisů československých.

Národním shromáždění byl společně s osnovou občanského zákoníku předložen i návrh zákona o soudní příslušnosti a o civilním řízení soudním spolu s osnovou uvozovacího zákona. V osnově však byla zásadně odmítána reforma, a proto se ji do konce první republiky nezdařilo v parlamentu prosadit.

To, že byla přijata nová Ústava roku 1948, zvaná „Ústavou devátého května“, mělo za následek vyhlášení tzv. „právníké dvouletky“. K úkolům ministerstva spravedlnosti v té době patřilo zrušit současný právní řád a vytvořit tak základy pro tzv. „socialistický právní řád“. Reformy, které následovaly, na počátku 50.let měly za následek shrnutí exekučního řízení a také celého občanského práva procesního do jednoho kodexu – nazývaného občanským soudním řádem, který platil až do roku 1963.¹³

3.5. Exekuční řízení a situace po roce 1989

Za důsledek toho, že roku 1989 proběhla revoluce, lze považovat řadu změn. Liberalizací ekonomiky nastal velký nárůst sporů na majetkoprávním poli. Bylo tím zpomaleno jak řízení nalézací, tak i řízení vykonávací. Po uvědomění si těchto problémů, které nastaly byl v České republice přijat zákon č.120/2001 Sb.,¹⁴ o soudních exekutorech a exekuční činnosti, nazývaný též exekučním řádem.

Hlavní smysl exekučního řádu spočíval v tom, aby byla zvýšena rychlost, a vůbec účinnost při vymáhání pohledávek. I přes přijetí nového zákona o exekuci byla ponechána dosud existující právní úprava v zákoně č.99/1963 Sb., občanském soudním řádu. Následkem toho bylo, že v našem právním systému můžeme nalézt úpravu vymáhání občansko-právních pohledávek dvěma právními předpisy, a tedy exekučním řádem a občanským soudním řádem.

---

¹² Zákon č.11/1918 Sb., recepční zákon o zřízení samostatného státu československého, vydán dne 28.10.1918 Národním výborem československým jako první zákon nově vzniklého československého státu

¹³MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Linde, 2003, s. 673-674. ISBN 80-7201-433-1.

¹⁴ Zákon č.120/2001 Sb., exekuční řád, účinnost od 1.5.2011 (část první, hlava třetí až osmá a § 131 až 1. 9. 2001)

V případě výše zmíněné duality exekučního řádu a OSŘ, je nutné se zamyslet, zda takový stav je žádoucí, tedy zda je nutné mít právní úpravu, týkající se výkonu rozhodnutí i v OSŘ a nebylo by vhodné ji vyřadit.

Dle mého názoru je současná právní úprava vhodná, avšak v případě, že by tak mělo být v budoucnu učiněno, musela by tomuto kroku předcházet dlouhá a odborná diskuse.

4. EXEKUCE SPRÁVNÍ

Dušan Hendrych ve své knize Správní právo říká, že: „*Dobrá správa se má starat o to, aby správními orgány uložené povinnosti byly řádně a včas splněny. Nejsou-li splněny dobrovolně následuje použití zákony stanovených způsobů státního donucení, které by ke splnění povinností měly vést.*“¹⁵ Pod pojmem dobrá správa si lze představit takový postup úřadu, který nejen, že je v souladu se zákonem, ale kterému nelze vytýkat určitou svévoli, účelovost či neefektivnost nebo jiné nežádoucí znaky.¹⁶

V případě správní exekuce se tedy jedná především o postup správních orgánů vedoucí ke splnění určité povinnosti povinného.

Jak již bylo zmíněno, je rozlišována exekuce na plnění peněžité a nepeněžité. Plnění peněžité je vedeno na jednotlivé majetkové předměty ve vlastnictví povinného a je upraveno v zákoně č.280/2004 Sb., daňovém řádu, zákonem č.500/2004 Sb., tedy správním řádem je upravena pouze věcná příslušnost právních orgánů. V případě plnění nepeněžitého, je úprava k nalezení v zákoně č.500/2004 Sb., správním řádu.

4.1. Co je to správní exekuce ?

Správní exekuce, dříve nazývaná také výkon rozhodnutí ve správním řízení, je považována za nástroj proti tomu, kdo dobrovolně neplní povinnost, která mu byla správním rozhodnutím uložena. Řízení exekuce je zahájeno jako nové samostatné a formální řízení. Směřuje k provedení faktických úkonů, nikoliv však vydání správního rozhodnutí. Ještě před samotným řízením exekuční je prováděno řízení nalézací, které je však ukončeno ke dni nabytí právní moci rozhodnutí.

Za exekuční orgán je následně považován ten orgán, jenž exekuci provádí a jeho působnost, respektive určení se liší dle toho, zda je exekuce vedena na plnění peněžité či nepeněžité, což si vysvětlíme v další části.

4.2. Předpoklady pro správní exekuci

Proto, aby mohlo být zahájeno exekuční řízení, je nutné splnit zákonem dané předpoklady, pro vynucení splnění uložené povinnosti. Takovými předpoklady jsou:

---

¹⁵HENDRYCH, Dušan a kolektiv. *Správní právo - Obecná část*. 8.vydání. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 399. ISBN 978-80-7179-254-3.

¹⁶Převzato z portálu, <https://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/principy-dobre-spravy/> [online]. [cit. 2019-03-05]

4.2.1. Procesní podmínky

Procesní podmínky u správní exekuce lze považovat za jeden z předpokladů. Vůbec prvotní podmínkou je to, že dlužník nesplnil povinnost, která mu byla uložena, ať již schváleným smírem nebo správním rozhodnutím.

Podmínkou, která následuje, je exekuční titul. Za exekuční titul můžeme považovat buď vykonatelný smír či vykonatelné rozhodnutí.

Poslední podmínkou, kterou je nutné splnit, je podání návrhu (nebo podnětu) ke správní exekuci u daného správního orgánu, který je k tomu příslušen.

4.2.2. Správní orgány exekuční

„Bude-li exekuční titul uplatněn u správního orgánu, popř. řízení zahájí sám správní orgán oprávněný k exekuci z moci úřední, bude rozhodná povaha předmětu plnění, kterého má být výkonem rozhodnutí dosaženo.“¹⁷

V případě exekuce na plnění peněžité je použita úprava týkající se postupu při správě daní a poplatků, podle níž je orgánem oprávněním k exekuci dle §106 správního řádu¹⁸ obecný správce daně.

Je nutné také určit věcnou příslušnost orgánů, jenž exekuci na peněžité plnění provádějí. Proto je nutné brát v úvahu zvláštní zákony a rozdělit, zda plnění, které je vymáhané, cílí do rozpočtu veřejného, nebo směřuje k jinému oprávněnému subjektu.

V okamžiku, kdy jde o plnění peněžité, směřující do veřejného rozpočtu, je vymáháno následujícími orgány:¹⁹

- a) krajskými úřady (v případě rozhodnutí vydaných v prvním stupni orgány kraje)
- b) orgány hl.m. Prahy a orgány městských částí (jedná-li se o rozhodnutí vydaná jimi v prvním stupni)
- c) celními úřady
- d) územními finančními orgány

---

¹⁷HENDRYCH, Dušan a kolektiv. *Správní právo - Obecná část*. 9.vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 283. ISBN 978-80-7400-624-1.

¹⁸§ 106 zákona č.500/2004 Sb., správní řád

¹⁹HENDRYCH, Dušan a kolektiv. *Správní právo - Obecná část*. 9.vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 283. ISBN 978-80-7400-624-1.

- e) obecními úřady (v okamžiku, kdy se jedná o rozhodnutí, která jsou vydaná orgánem obce v prvním stupni – obecní úřad má možnost požádat k tomu příslušný celní úřad o provedení exekuce)
- f) jinými orgány, stanoví-li tak zvláštní zákon

Ve většině případů jsou tedy orgány exekučními v případě peněžitého plnění celní úřady nebo také územní finanční orgány.

V § 107 správního řádu jsou upraveny správní orgány, jichž se týká nepeněžité plnění. Do této skupiny můžeme za určitých okolností zařadit obecní a krajské úřady, a to v případě, že jsou současně správním orgánem, který je uvedený v § 105 odst. 1 písm. a) a jehož se daný paragraf týká nebo v případě, kdy takovým správním orgánem je jiný orgán územního samosprávného celku.

4.2.3. Exekuční titul

Za základní a nezbytný předpoklad, který je nutný k exekuci, je považován *exekuční titul*. Za exekuční titul lze považovat určitou listinu, či jiné rozhodnutí, které je vydané k tomu oprávněným správním orgánem.²⁰ V exekučním titulu je stanovena osoba povinného, ale také definován rozsah a obsah povinností, které jsou povinnému uloženy.

Dle § 104 jsou exekučními tituly, na jejichž základě je vydávána exekuční výzva či exekuční příkaz:

- a) Vykonatelné rozhodnutí
- nebo
- b) Vykonatelný smír

Nezbytným předpokladem k tomu, aby smír nebo rozhodnutí staly exekučním titulem, je jejich vykonatelnost, která je upravena v § 74 správního řádu.

*„Vykonatelnost správního rozhodnutí znamená, že správní rozhodnutí ukládající povinnost plnění může být vynuceno státní mocí.“*²¹ Nastává v případě, kdy je rozhodnutí pravomocné a uplynula lhůta k jeho dobrovolnému plnění. Rozhodnutí může být ale také předběžně vykonatelné. Takový okamžik nastává v případě, kdy ještě dané rozhodnutí nenabylo právní moci, ale případné odvolání proti němu nemá za následek to, že bude odloženo.

---

²⁰ § 104 zákona č.500/2004 Sb, správní řád

²¹JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHDALO. *Správní právo - komentář*. 5.vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 412. ISBN 978-80-7400-607-4.

Že rozhodnutí nemá odkladný účinek stanovují například § 61 odst. 2 správního řádu (u předběžného opatření), § 76 odst. 3 (týkající se usnesení) nebo § 147 odst. 3 (kde se jedná o rozhodnutí o přijetí nebo uložení záruky za splnění povinnosti). Při vyloučení odkladného účinku musí být splněny zákonné podmínky, jež určuje § 85 odst. 2 správního řádu, a ty jsou následující

- a) vyžaduje-li to naléhavě veřejný zájem,
- b) v případě, že hrozí vážná újma některému z účastníků,
- c) požádá-li o to účastník a zároveň,
- d) nemůže vzniknout újma jiným účastníkům,
- e) neexistuje veřejný zájem, který pro svoji ochranu potřebuje odkladný účinek odvolání.²²

4.3. Průběh správní exekuce

Jak již bylo zmíněno, exekuci můžeme považovat za určitý způsob či postup, který následuje poté, co uložená povinnost nebyla povinným dobrovolně splněna. Exekuci tedy provádí správní orgán, který je k tomu příslušný, může ji však také podle zákona č.99/1963 Sb., občanského soudní řádu provádět i soud. V této kapitole se budu zabývat především těmito částmi průběhu správní exekuce, a to exekuční výzvou, nařízením exekuce, exekučním příkazem, ale také náklady, které jsou se správní exekucí spojené.

4.3.1. Exekuční výzva

V §109 správního řádu je dle mého názoru velice důležitý odstavec 1, který říká, že: *„Nehrozí-li vážné nebezpečí, že účel exekuce bude zmařen, může exekuční správní orgán před nařízením exekuce vyzvat povinného ke splnění nepeněžitě povinnosti exekuční výzvou a určit mu náhradní lhůtu, v níž má být splněna.“*²³

Exekuční výzvu tedy lze považovat za poslední pokus, kterým je snaha o dobrovolné splnění uložené povinnosti. Je to právní institut, který dává povinnému poslední možnost, splnit jemu uloženou povinnost v náhradním termínu, určeném správním orgánem.²⁴ Záleží pouze na správním orgánu a na jeho uvážení, zda možnost toho, aby vydal exekuční výzvu, využije. V případě, že tak učiní, má exekuční výzva formu usnesení, jenž obsahuje formální

---

²² Převzato z portálu, <https://www.oziveni.cz/2006/09/transparentni-samosprava/> [online]. [cit. 2019-03-07].

²³ §109 odst.1, zákona č.500/2004 Sb., správní řád

²⁴ JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHDALO. *Správní právo - komentář*. 5.vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 587. ISBN 978-80-7400-607-4.

a obecné náležitosti. Musí obsahovat exekuční titul, na jehož základě je vydána, vymezení určité nepeněžité povinnosti, která má být splněna a s ní spojené údaje, samozřejmě také určení náhradní lhůty ke splnění, a dále upozornění, o tom, že nesplnění ani v náhradní lhůtě bude mít za následek nařízení exekuce.

Proti exekuční výzvě již není možné se odvolat (pouze podat námitku) a následuje zmíněná exekuce.

4.3.2. Nařízení exekuce

K nařízení exekuce dochází vydáním exekučního příkazu. Ten vydá správní orgán z úřední moci, kterou má. V případě, že je příslušným správním orgánem, na žádost osoby, jenž je oprávněna z exekučního titulu a nebo na žádost správního orgánu dle §107 odst.2 správního řádu.

Lhůta, která omezuje možnost nařízení exekuce, je v délce nejdéle do 5 let od doby, kdy měla být povinnost určená exekučním titulem dobrovolně splněna. Samotnou exekuci pak správní orgán může provést nejdéle do 10 let poté, co uplynula lhůta k dobrovolnému splnění. Když daná 10letá lhůta, ve které je možno exekuci provádět, uplyne, je to důvod pro správní orgán, aby exekuci zastavil, v případě, že po nařízení exekuce zaniklo právo exekuci provádět. Ani jednu z těchto lhůt, které byly zmíněny, není možno prodloužit, protože jsou lhůtami prekluzivními.²⁵

4.3.3. Exekuční příkaz

Příkaz k exekuci je vždy vydáván formou usnesení. Každá jeho část musí být srozumitelná a jednoznačně definována. V §111 správního řádu najdeme vyjmenovány všechny náležitosti, které musí exekuční příkaz obsahovat. Jedná se především o exekuční titul, jenž je základem pro vydání exekučního příkazu. Dále musí exekuční příkaz obsahovat také způsob, kterým bude daná exekuce provedena, a dle toho musí být následně uvedeny věci a práva, jenž budou exekucí postiženy.²⁶

V neposlední řadě, však musí být exekuční příkaz oznámen všem osobám, kterým z něj vyplývají práva či povinnosti. Může se jednat například o osobu, která má oprávnění zpřístupnit místo, kde je potřeba exekuci provést, a podobně.

---

²⁵ §654, zákona č.89/2012 Sb., nový občanský zákoník

²⁶JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHDALO. *Správní právo - komentář*. 5.vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 591. ISBN 978-80-7400-607-4.

Stejně tak jako u exekuční výzvy nelze proti exekučnímu příkazu podat odvolání. V §117 správního řádu²⁷ je však umožněno, aby bylo proti exekučnímu příkazu podána námitka. O této námitce rozhoduje exekuční správní orgán.

4.3.4. Náklady exekuce

Problematika týkající se obecné úpravy nákladů, jenž vznikly v exekučním řízení, je upravena §79 správního řádu, respektive také ve vyhlášce č.520/2005 Sb.²⁸ Ve většině případů platí, že náklady, které vznikly exekucí hradí povinný. Mezi výjimky se však řadí případy, kdy náklady hradí ten, kdo požádal o zastavení exekuce nebo náklady hradí sám správní orgán. Situace, kdy náklady hradí správní orgán, nastává tehdy, když bylo provedení exekuce nepřípustné.

Mezi náklady povinného se řadí částka ve výši 2.000Kč, která je paušální a náhrada hotových výdajů, jenž vznikly při provedení exekuce.²⁹ Náklady spojené s exekucí vybírá, případně vymáhá exekuční správní orgán, který rozhodl o uložení jejich náhrady. Postup je upraven podle daňového řádu.

4.4. Způsoby provádění správní exekuce

V případě exekuce správní na peněžité plnění nalezneme ve správním řádu pouze úpravu věcné příslušnosti a následně je exekuce řízena zákonem č.280/2009 Sb., daňovým řádem.

Avšak správní exekuce na plnění nepeněžité je upravena jen a pouze správním řádem. Podle §112 správního řádu, může být exekuce nařízena a provedena těmito způsoby:³⁰

- a) náhradním výkonem v případě zastupitelných plnění,
- b) přímým vynucením v případě nezastupitelných plnění, zejména vyklizením, odebráním movité věci a předvedením, nebo
- c) ukládáním donucovacích pokut.

Výše uvedené způsoby exekuce jsou uplatňovány s ohledem na charakter uložené povinnosti. Měl by být zvolen takový způsob provedení exekuce, který by došel ke splnění uložené povinnosti, a nezatížil povinného více, než je nezbytně nutné.³¹

---

²⁷§117 odst.1, zákona č.500/2004 Sb., správní řád

²⁸ Vyhláška č.520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku

²⁹ §116 odst.3, zákona č.500/2004 Sb., správní řád

³⁰ §112, zákona č.500/2004 Sb., správní řád

4.4.1. Exekuce provedením náhradního výkonu

Exekuce provedením náhradního výkonu je upravena §119 správního řádu.³² Používána je jen v případě, že se jedná o zastupitelné plnění. To jsou taková plnění, u kterých není striktně vyžadováno, aby uloženou povinnost vykonával nutně povinný. Je tedy možné, aby uloženou povinnost splnil někdo jiný. V takovém případě je exekučním správní orgánem vydán příkaz dle §111 správního řádu, který má formu usnesení, a kterým je pověřen prací či výkonem někdo jiný než povinný. Zákon již následně neupravuje, kdo může být takto pověřen. Záleží pouze na uvážení exekučního správního orgánu v konkrétním případě práce nebo výkonu. Osoba, jenž by výkon nebo práci měla provést, však s takovým pověřením musí souhlasit. Není možné, aby někomu byla uložena povinnost provést náhradní výkon rozhodnutí, aniž by s tím dotyčný souhlasil.³³ I v případě, že byla povinnost k provedení náhradního výkonu uložena jiné osobě než povinnému, samotný výkon je prováděn na náklady a nebezpečí povinného. Jako příklad lze uvést odstranění tzv. "černé stavby".

Jak již bylo zmíněno, aby bylo možné pověřit danou osobu provedením náhradního výkonu, je nutné aby v pověření bylo detailně a přesně vymezeno, jaký výkon nebo práci je nutné vykonat. Je tak učiněno především proto, aby nedošlo k omylu a nebyla například odstraněna jiná stavba než měla být.

V okamžiku, kdy je prováděna exekuce náhradním výkonem může nastat nutnost, kdy je potřeba přemístit určitou věc právě mimo pozemek povinného. Když taková situace nastane patří k povinnosti exekučního správního orgánu, aby danou věc přebral do úschovy na dobu 6 měsíců a informoval povinného. Náklady, které jsou spojené právě s uskladněním věci musí hradit rovněž povinný. Jestliže povinný věc, která je v úschově u exekučního správního orgánu nevyzvedne ve lhůtě 6 měsíců, věc propadne buď do vlastnictví státu nebo územního samosprávného celku.

Výjimka je však tvořena případem, kdy například povinný prohlásí písemně, že opouští věc, která má být uskladněna. Ve většině případů se lze s takovýmto prohlášením setkat, když se jedná o věc, která je nepotřebná nebo má zanedbatelnou hodnotu. Taková věc již uskladňována není, a je provedena její likvidace. Náklady s likvidací spojené hradí opět povinný.

---

³¹JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHDALO. *Správní právo - komentář*. 5.vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 593. ISBN 978-80-7400-607-4.

³² §119, zákona č.500/2004 Sb., správní řád

³³JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHDALO. *Správní právo - komentář*. 5.vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 607. ISBN 978-80-7400-607-4.

4.4.2. Exekuce přímým vynucením

*„Přímé vynucení povinnosti se provede zejména vyklizením nemovitosti, stavby, bytu, místnosti nebo jiných prostor (dále jen „objekt“), odebráním movité věci nebo převedením.“*³⁴

Takto je ve správním řádu definována exekuce přímým vynucením. Již jsme zmínili exekuci provedením náhradního výkonu, ta se použije v případě, že se jedná o zastupitelné plnění, a exekuce přímým vynucením je prováděna, když náhradní výkon rozhodnutí není možný. Jedná se o to, když není možné vykonat určitou práci nebo provést výkon za povinného na jeho nebezpečí a náklady.

4.4.2.1. Vyklizení

Vyklizení je jednou z možností provedení exekuce přímým vynucením. Za vyklizený objekt pak dle §120 správního řádu je možné považovat stavbu, nemovitost či jiné prostory. Osobu, u níž je prováděna exekuce vyklizením, musí exekuční správní orgán vyrozumět nejméně 5 dní před provedením exekuce, protože se v tomto případě jedná o znatelný zásah do práv, které povinná osoba má. Lhůta je uvedena ve vyrozumění, které je doručeno povinnému, avšak 5 dní, je pouze minimální doba, je možné podle daných okolností lhůtu prodloužit, nikoliv však zkrátit. Při vyklizení objektu povinného musí být také informována obec, na jejímž území se objekt nachází a přizvány osoby, které budou exekuci přítomny. Jedná se o osoby nestranné, které nejsou účastníky řízení, neměly by mít žádný vztah k oprávněnému ani povinnému jako nestranné by měly zaručit, aby exekuce byla řádně provedena. Je nutné, aby přizvané osoby byly při vyklizení přítomny, protože při jejich absenci by bylo provedení exekuce nezákonné. Přizvanými osobami zpravidla bývají například obecní policista nebo pracovník obecního úřadu obec, kde je exekuce prováděna. V dalších případech exekuce je na zvážení exekučního orgánu, zda budou přizvané osoby přítomné či nikoliv.

Vyklizení tedy probíhá tak, že úřední osoba oprávněná k vyklizení objektu odstraní všechny movité věci a vykáže osoby, které se zde nacházejí. Ať se jedná o povinného, příbuzné povinného nebo osoby, které například byt užívají na základě smlouvy o pronájmu. Nepřípustnost vyklizení však nastane v okamžiku, kdy by se exekuce týkala osoby, která pro svůj zdravotní stav nemůže objekt opustit, nebo by provedením vyklizení byl její zdravotní stav vážně ohrožen, na což pamatuje §120 správního řádu.

---

³⁴ §120, zákona č.500/2004 Sb., správní řád

V případě vyklizení může nastat problém, když objekt, který má být vyklizen, je v takovém stavu, který bezprostředně ohrožuje zdraví či život osob, a hrozí je zhroutil. Tato problematika je upravena §140, zákona č.183/2006 Sb., stavebního zákona, který říká:

„Jestliže jsou závadami na stavbě bezprostředně ohroženy životy nebo zdraví osob či zvířat, anebo má být nařízeno neodkladné odstranění stavby nebo nutné zabezpečovací práce, stavební úřad nařídí všem osobám, které se ve stavbě zdržují, aby ji neprodleně vyklidily. Podle okolností též nařídí, aby ze stavby byla vyvedena zvířata.“³⁵

4.4.2.2. Odebrání movité věci

Zjednodušeně lze říci, že v tomto případě, že exekuční správní orgán danou věc odebere tomu, kdo ji má a předá ji tomu, kdo ji má mít. Je však možné věc odebrat bez toho, aniž by povinný byl přítomný.³⁶ Má-li povinný vydat nebo předat konkrétní movitou věc určité osobě je vydán exekuční příkaz k odebrání movité věci podle §111 správního řádu. Zde musí být jednoznačně identifikována a popsána daná věc, proto aby jí nebylo možné zaměnit s jinou. Za povinného, tedy toho, komu má být v tomto případě věc odebrána můžeme považovat v první řadě vlastníka věci, schovatele věci nebo osobu, které má věc v daném momentě ve svém držení a je podle vykonatelného rozhodnutí či smíru povinna věc odevzdat. Úřední osoba, která je k tomu ze svého titulu oprávněna, věc povinnému odebere a předá osobě, která je k tomu exekučním titulem určena. Je možné, že věc nelze nikomu předat, v tom případě nastane situace, že je dána do úschovy na náklady povinného po dobu 6 měsíců.

Když si věc ani po uplynutí této doby oprávněný nevyzvedne exekuční správní orgán ji prodá podle zákona č.26/2000 Sb., o veřejných dražbách.³⁷

Zvláštnost u toho druhu exekuce můžeme pozorovat v tom, že exekuční příkaz k odebrání movité věci je doručován až v okamžiku, kdy je věc odebírána. Mělo by se tak tímto způsobem předejít tomu, že povinný věc před osobou oprávněnou k exekuci schová nebo se jí bude snažit prodat. Z logiky věci není možné byt před schovat, a proto je takto konáno. Jedná-li se dále o věc, k jejíž užívání či provozu je nutná určitá listina nebo doklad, je předmětem exekuce společně s danou věcí, což určuje §125 odst. 3 správního řádu. Podle mého tedy není nutné vydávat zvláštní exekuční příkaz pro danou listinu, protože je považována za součást exekuované věci. Typickým příkladem může být technický průkaz k vozidlu.

---

³⁵ §140, zákona č.183/2006 Sb., stavební zákon

³⁶ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ, *Správní právo procesní 2.*, Praha: Leges, 2008, s. 261 ISBN 978-808-7212-011

³⁷ zákon č.26/2000 Sb., o veřejných dražbách

Může nastat a velmi často nastává situace, kdy je odmítnuto vydat věc, na kterou se exekuce vztahuje. V takovém případě exekuční orgán ukládá pořádkovou pokutu nebo využívá součinnosti Policie České republiky.³⁸ Při samotném odebírání věci je také nutné sepsat protokol. V něm se uvádí přesný popis věci, který je nutností, proto aby nedošlo k záměně. Případně, pokud povinný věc vydat nechce, uvádí se zde i důvody, proč tomu tak je, nebo také že tato osoba odmítá důvody sdělit.

4.4.2.3. Osobní prohlídka a prohlídka bytu a jiných místností

Tento způsob exekuce a §126 správního řádu je uplatňován v pouze v případě, kdy je nutné k získání věci provést osobní prohlídku, prohlídku bytu a nebo jiných místností.³⁹ Povinná osoba musí umožnit přístup do všech míst, kde by se exekovaná věc mohla nacházet. Umožnit prohlídku mají včetně povinného i osoby, v jejichž objektu má povinný byt nebo jiné prostory.

Co se týče osobní prohlídky, tak je upravena odstavcem 6: „*Při provádění prohlídek se postupuje zvláště šetrně, zejména jde-li o osobní prohlídku.*“

*Osobní prohlídku provádí vždy osoba stejného pohlaví.*⁴⁰ Ta osoba, u níž je prováděna osobní prohlídka, má také právo požádat o to, aby se prohlídka účastnila i přizvaná osoba. V tomto, kdy je vznesena žádost, můžeme být prohlídka provedena pouze za přítomnosti přizvané osoby. Správní řád říká, že přítomnost přizvaných osob je nutná ve dvou případech. Za prvé jedná-li se o exekuci vyklizením, kde by jejich nepřítomnost znamenala nezákonnost takového úkonu a za druhé právě v případě osobní prohlídky, kdy prohlížená osoba vznesla žádost. Při provádění osobní prohlídky je nutné brát v potaz to, že prohlídku je možné provést pouze v místnostech a prostorách, které jsou k tomu vyhrazeny.⁴¹

4.4.2.4. Předvedení

Exekuce formou předvedení nastává v případě, kdy byla dané osobě vykonatelným rozhodnutím uložena povinnost, aby se dostavila na určené místo. Je tedy vydáno usnesení, na jehož základě bude osoba předvedena. Správní orgán požádá o předvedení Policii České republiky nebo jiný ozbrojený sbor, aby tak učinil.⁴²

---

³⁸ §135, zákona č.500/2004 Sb., správní řád

³⁹ §126, zákona č.500/2004 Sb., správní řád

⁴⁰ §126 odst.6, zákona č.500/2004 Sb., správní řád

⁴¹ §1, vyhlášky č.246/2016 Sb., vyhláška o způsobu provádění osobní prohlídky celníkem

⁴²JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHDALO. *Správní právo - komentář*. 5.vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, s.626-627. ISBN 978-80-7400-607-4.

Jestliže by exekuce byla vedena obecním orgánem, tak v tomto případě by mohla předvedení zajistit a vykonat také obecní policie, avšak pouze na území, které je v její působnosti.⁴³

4.4.3. Exekuce uložením donucovacích pokut

Exekuci uložením donucovacích pokut je možné uplatnit jako subsidiární prostředek, což znamená, že je možné ji použít teprve tehdy, když není možné uplatnit předešlé způsoby exekucí. Tedy exekuci provedením náhradního výkonu nebo exekuci přímým vynucením. Daný způsob exekuce je možné uplatnit také jako vedlejší donucovací prostředek vedle exekuce, která již probíhá. Jelikož ani zaplacením pokuty, která mu byla uložena se povinný nezproští odpovědnosti za škodu, jenž vznikla jeho jednáním (nesplněním jemu uložené povinnosti).

Pokuty mohou být ukládány až do výše nákladů za náhradní výkon, ale v případě, že není možné náhradní výkon provést, mohou být pokuty uloženy až do výše 100.000Kč bez rozlišení, zda se jedná o fyzické nebo právnické osoby. Pokuta je stanovena exekučním orgánem, a to formou rozhodnutí podle §67 a násl. správního řádu. Pokuty jsou vybírány a vymáhány správní orgánem, který je uložil. Výše pokuty musí být stanovena dle závažnosti nesplněné povinnosti a musí být v souladu se zásadou proporcionality, což znamená, že musí být přiměřená povaze nesplněné povinnosti a okolnostem s tím spojenými. Dále je nutné respektovat zásadu předvídatelnosti správního rozhodnutí jenž je uvedena v §2 odst. 4 správního řádu, proto aby nedocházelo při podobných případech u téhož správního orgánu k nedůvodným rozdílům v rozhodování. Protože se podle zákona má jednat o postupné ukládání pokut a nikoliv hned o uložení pokuty ve zmíněné maximální výši, další pokuty by proto měly následovat a být ukládány až po právní moci rozhodnutí a pokutě dřívější.

Při vybírání pokut se postupuje podle daňového řádu⁴⁴ a pokuty samotné plynou do rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost exekučního správního orgánu, který danou pokutu uložil.⁴⁵

---

⁴³ §3a, zákona č.55/1991 Sb., zákon České národní rady o obecní policii

⁴⁴ Zákon č.280/2009 Sb., daňový řád

⁴⁵JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHDALO. *Správní právo - komentář*. 5.vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, s.628-630. ISBN 978-80-7400-607-4.

5. EXEKUCE SOUDNÍ

V úvodu je důležité se zmínit, že v případě soudní exekuce můžeme použít dvě základní rozdělení, a to soudní exekuce vykonávané soudy a soudní exekuce vykonávané soudními exekutory. Tyto dvě rozdělení budou blíže rozpracovány v dalších kapitolách, kde se zmíním například o roli exekutora v exekuční řízení a nebo ve spojení soudů a insolvenčního řízení.

5.1. Předpoklady pro soudní exekuci

Proto, aby mohla být exekuce vykonána, je nutné, aby byly splněny podmínky, které pro ni stanovuje zákon. Jako první a nejnutnější předpoklad je brán exekuční titul, bez kterého nelze exekuci nařídit! Předpokladem následným je poté to, že povinný nesplnil povinnost, jenž mu byla uložena.

5.1.1. Procesní podmínky

Jak již bylo zmíněno, exekuci lze provést pouze v případě, že budou splněny zákonem stanovené podmínky. Jednou z nich je vždy podání návrhu na zahájení řízení oprávněným. Uplatňována je tedy zásada dispoziční. V případě péče o nezletilé dítě však soud podle § 497 odst. 1 zákona o zvláštních řízeních soudních zajišťuje bezodkladný výkon.⁴⁶

Za další z předpokladů považujeme rozlišení věcné a místní příslušnosti soudů. Jak již název napovídá, věcná příslušnost ustavuje jaký soud, má v dané věci rozhodnout. Podle §9 odst. 1 občanského soudního řádu můžeme považovat za věcně příslušné soudy v prvním stupni, soudy okresní.⁴⁷

Místní příslušnost poté určuje ten konkrétní soud, který o určité věci rozhodne. V případě, že není stanoveno jinak, za příslušný k nařízení a provedení výkonu je možné považovat obecný soud povinného. U fyzické osoby je jím okresní soud, v místě kde osoba bydlí, nebo také soud v jehož obvodu se zdržuje. Jestliže se jedná o fyzickou osobu, která je podnikatelem, je jejím obecným soudem soud okresní, v jehož obvodu podniká. Když se takový soud nenachází v České republice, je obecným soud, v jehož obvodu má majetek.⁴⁸

---

⁴⁶ §497 odst.1, zákona č.292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

⁴⁷ §9 odst.1, zákona č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

⁴⁸ §85, zákona č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

Případ, kdy se jedná o exekuci na vymáhání výživného na nezletilé dítě, je obecným soud, v jehož obvodu je po dohodě rodičů, trvalé bydliště nezletilého.⁴⁹

Dalším z předpokladů je způsobilost k tomu, být účastníkem řízení. Je jím ta osoba, která má práva a povinnosti. Procesní způsobilostí je tedy způsobilost, která umožňuje samostatně jednat před soudem a pro osoby fyzické je nabývána dovršením zletilosti.

5.1.2. Účastníci řízení

Účastníky řízení je možné rozdělit podle závislosti na druhu exekuce.

Ať se již jedná o řízení sporné, kde je vymáháno zaplacení určité peněžité částky či nepeněžité plnění. Nebo řízení nesporné, zde je vztah účastníka určen materiálně, což znamená vztahem účastníka k předmětu daného řízení. Příkladem řízení nesporného je exekuce o výchově nezletilého dítěte.⁵⁰

V exekuci tedy vystupují navrhovatel, který je podle zákona nazýván oprávněným a povinný neboli odpůrce. Navrhovatel je tedy ten, který tvrdí, že povinný má vůči němu určitou povinnost, kterou sám a dobrovolně nesplnil. Obě tyto osoby tedy před soudem mají role procesních odpůrců. Je dostačující, že oprávněný tvrdí, že povinný má k němu určitou povinnost, je poté otázkou věcné legitimace, zda tomu tak skutečně je.⁵¹

V případě, kdy je shledán nedostatek věcné legitimace, je to důvod buď k zamítnutí návrhu na nařízení exekuce nebo, jestliže se tak stalo až po zahájení řízení, je řízení přerušeno.

Při exekuci se řízení může týkat i jiných osob, než oprávněného a povinného. Takový případ nastává při exekuci srážkami ze mzdy, prodejem spoluvlastnického podílu či příkázání pohledávky. Tyto osoby však můžeme považovat pouze za účastníky části řízení, nikoliv řízení celého.⁵²

Je možné, že v určitých případech exekuce zasahuje i do práv třetích osob. Tato třetí osoba, ale není a ani se nestává účastníkem řízení v případě, že se exekuce dotkne věci, na níž má třetí osoba právo nepřipouštějící exekuci. Exekucí je možné postihnout mimo majetku jedné osoby a podílového spoluvlastnictví také společné jmění manželů v tom případě, když

⁴⁹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: WoltersKluwer, 2016. s.66. Právní monografie (WoltersKluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0.

⁵⁰ SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, s. 38. ISBN 978-80-87071-91-5.

⁵¹ KURKA, Vladimír a Ljubomír DRÁPAL. *Výkon rozhodnutí v exekučním řízení*. Praha: Linde Praha, 2004, s. 237.

⁵² SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, s. 38-39. ISBN 978-80-87071-91-5.

daný závazek vznikl za trvání manželství. V tomto okamžiku se účastníkem řízení stává i manžel povinného.⁵³

5.1.3. Věcná legitimace

V okamžiku, kdy soud rozhoduje o nařízení exekuce je nutné, aby se zabýval otázkou věcné legitimace. Znamená to, že je přípustné, aby návrh na nařízení exekuce podepsal pouze ten, kdo sám sebe označí jako oprávněného. To znamená, že je nositelem hmotně-právního oprávnění, které má být vykonatelné.

Stejně tak je tomu i u osoby povinné. Je možné, že nastane situace, kdy je v návrhu označen jako povinná osoba někdo, kdo žádnou povinnost k oprávněnému nemá. Soud tak při přezkoumávání nutných podmínek tuto problematiku řeší porovnáváním s titulem, tedy rozhodnutím, které je vykonáváno. Je porovnáno jednak to, zda ten, kdo se označuje za procesně oprávněného je takto označen i ve vykonatelném rozhodnutí a zda souhlasí všechny nezbytné údaje jako například jméno a příjmení, bydliště, apod. Údaje totožné jsou zkoumány i u povinného. V okamžiku, kdy vznikne jakákoliv pochybnost, nelze exekuci nařídit a patří k povinnostem soudu, aby tuto pochybnost odstranil. Nejsou-li údaje v návrhu na nařízení exekuce shodné s údaji v exekučním titulu, exekuci nelze nařídit a návrh musí být soudem zamítnut.

5.1.4. Vykonatelnost

Vykonatelností se rozumí jeden z předpokladů pro to, aby rozhodnutí mohlo být nuceně vykonáno soudní exekucí. Základní problematika spojená s vykonatelností titulu je řešena §161, §162 a §171 občanského soudního řádu. Rozsudek se tedy stává vykonatelným poté, jakmile uplyne lhůta k plnění a není-li v rozsudku uložena povinnost k plnění, stává se rozsudek vykonatelným, jakmile nabyl právní moci.⁵⁴ V případě rozsudků, které jsou předběžně vykonatelné, plynou lhůta k plnění od doručení. Za rozsudky předběžně vykonatelné považujeme například rozsudky týkající se plnění výživného.

Soud návrh na exekuci zamítne v případě, kdy zjistí, že usnesení není dosud vykonatelné. Může také nastat okamžik, kdy soud zjistí, že platební rozkaz nebyl povinnému doručen do vlastních rukou, a tím nebyly splněny podmínky proto, aby mohla být exekuce nařízena.

---

⁵³ zákon č.89/2012 Sb., nový občanský zákoník

⁵⁴ §161 odst.1,2, zákona č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

O exekuci bývá povětšinou rozhodováno soudem bez slyšení povinného. V případě, že je titulem pro exekuci usnesení soudu, jenž je vykonatelné nehledě na právní moc a kterým bylo uloženo plnění jedné osobě z několika účastníků řízení, plyne lhůta k plnění od doručení tohoto usnesení právě danému účastníkovi, kterému je v usnesení uložena lhůta k plnění.⁵⁵ Samotné usnesení je však doručováno všem účastníkům.

Přezkoumání vykonatelnosti rozhodnutí je pro soud složité zejména, jedná-li se o jiné orgány, než orgány soudní. Soud zde musí přihlížet k ustanovením, která se nacházejí ve správním řádu⁵⁶ a která tuto problematiku řeší.

Avšak ještě před tím, než je podán návrh na nařízení exekuce, je vhodné, aby byl povinný vyzván k dobrovolnému plnění upomínkou.

5.2. Průběh soudní exekuce

Průběhem soudní exekuce se rozumí postup k tomu oprávněných orgánů, který je stanovený zákonem. Mezi nejdůležitější části průběhu exekučního řízení patří nařízení exekuce, její odklad nebo také zastavení. Zmíním se však o většině úkonů, které s průběhem výkonu rozhodnutí souvisejí.

5.2.1. Nařízení exekuce

Jak již bylo zmíněno, exekuční řízení se řídí zásadou dispoziční, což znamená, že ho nelze zahájit bez návrhu. Návrh je tedy nezbytnou podmínkou pro nařízení exekuce. Bylo možné jej podat buď u soudu, který je k tomu byl příslušný nebo také u kteréhokoliv okresního soudu. Zde je bylo možné tak učinit pouze do protokolu. Nová úprava od 1.ledna 2013, však podle §35 odst.2 exekučního řádu přikazuje, že je nutné, aby návrh byl zaslán rovnou soudnímu exekutorovi a ten následně žádá soud o to, aby ho pověřil provedením exekuce. Exekuční řízení je zahájeno v okamžiku, kdy je exekutorovi doručen návrh k nařízení exekuce. Exekutor následně na základě návrhu požádá soud o pověření provedením exekuce. Až poté, kdy soud vydá pověření k provedení exekuce, smí exekutor zjišťovat a zajišťovat majetek povinného.⁵⁷

---

⁵⁵ §171 odst.1, zákona č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

⁵⁶ Zákon č.500/2004 Sb., správní řád

⁵⁷ §35 odst.3, zákona č.120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)

Soud nařizuje a provádí výkon rozhodnutí (exekuci) mimo titul, jenž je vykonáván ve správním řízení nebo řízení daňovém.⁵⁸

Soud má tedy pravomoc vykonávat rozhodnutí týkající se nezletilých dětí, nejedná-li se o exekuční titul, vykonávaný podle daňového nebo správního řádu.

Je povinností oprávněného, aby uvedl, jak má být exekuce provedena, jakým způsobem, jestliže tak není zřejmé z povahy dané věci. Ať se již bude jednat o exekuci srážkami ze mzdy, o exekuci příkázáním pohledávky nebo o exekuci prodejem movitých věcí a nemovitostí. Návrh na exekuci musí obsahovat jméno exekutora, který má být exekucí pověřen, definováno musí být, kdo provádí exekuci, jaké věci se exekuce týká. V návrhu musí být také označen exekuční titul, jméno osoby, která ho vydala, datum, kdy tak bylo učiněno a jednací číslo. V neposlední řadě musí být zřejmé, jaká povinnost má být splněna. Za nezbytnou podmínku pro nařízení exekuce je podle zákona považován exekuční titul.⁵⁹ Jím je povinnému uložena povinnost k plnění.

Jestliže je tedy exekuce nařízena, postihuje nejen majetek povinného, ale podle zákona i všechny majetek, patřící do společného jmění manželů.⁶⁰ Je možné, aby byl postihnut také majetek, jenž vzniknul během manželství jednomu z manželů.

Exekutor vydá exekuční příkaz a následně, co je exekuce zapsána do rejstříku exekucí, je exekutorem posouzeno, jaký způsob exekuce bude zvolen, s ohledem na poměry povinného. Náležitosti, které exekutor musí v exekučním příkazu uvést, jsou vyjmenovány v §48 exekučního řádu. Mimo těchto náležitostí by měl exekuční příkaz obsahovat poučení povinného o odvolání.

5.2.2. Odklad exekuce

Protože je možné, aby exekuce byla zahájena i bez návrhu a slyšení povinného, mohou v určitých případech být poškozováni jak povinný, tak také třetí osoby. V takové situaci je zákonem soudu umožněno, aby byl výkon rozhodnutí odložen. To znamená, že není pokračováno v další exekuci a nejsou vydávána ani žádná rozhodnutí s exekucí spojená. Avšak rozhodnutí či úkony, které byly do doby odkladu exekuce učiněny, se neruší.⁶¹ Odklad exekuce může nastat v případě, kdy se povinný bez svého zavinění našel v takové situaci, že by pro něj nebo pro příslušníky jeho rodiny měl výkon rozhodnutí nepříznivé následky a

⁵⁸ §251 odst.1, zákona č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

⁵⁹ §40, zákona č.120/2001 Sb., exekuční řád

⁶⁰ §731 a 732, zákona č.89/2012 Sb., občanský zákoník

⁶¹ SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, s. 68. ISBN 978-80-87071-91-5.

oprávněný by nebyl takovým odkladem poškozen.⁶² Jedná se tedy o důvody, díky kterým je možné na exekuci pohlížet jako na nepřipustnou nebo také důvody sociální. Hlavním účelem odložení výkonu je exekuce je to, aby se předešlo nepříznivým a častokrát také neodčinitelným následkům, které by okamžitý výkon rozhodnutí znamenal pro povinného. Exekuce se odkládá pouze na návrh povinného, který se bez svého zavinění ocitl v situaci výše zmíněné. Je možné, že výkon rozhodnutí bude odložen i bez návrh, a to z toho důvodu, který udává §268 občanského soudního řádu.

Odložení provedení výkonu rozhodnutí je možné učinit u všech způsobů, jimiž je výkon rozhodnutí prováděn. Výjimku však tvoří výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitosti, jenž má povahu zajištění vymáhané pohledávky, a proto se v případě tohoto výkonu rozhodnutí §266 občanského soudního řádu nepoužívá.⁶³

5.2.3. Zastavení exekuce

Uplatnění zásady ochrany povinného má za následek to, že je zastaveno exekuční řízení.⁶⁴ Obecné důvody, které vedou k zastavení exekuce, nalezneme v §268 odst. 1. Jestliže je tak učiněno a exekuce je podle některého z těchto důvodů zastavena, řízení končí. Nastává konec řízení ještě dříve, než bylo od povinného vymoženo plnění. O zastavení exekuce je možné rozhodnout jak na základě návrhu, tak i bez něj. Učiněno tak může být během celého průběhu řízení.

Při podání návrhu na zastavení exekuce je rozhodováno vždy usnesením, proti kterému je přípustná možnost opravného prostředku. Jestliže soud jedná o zastavení, jehož podkladem je návrh podaný ze strany účastníka řízení, je nutné, aby učinil kladné či záporné rozhodnutí. Návrh na zastavení výkonu rozhodnutí je možné podat i tehdy, jestliže se jedná o důvod, kdy by tak bylo učiněno z úřední povinnosti.

Jestliže je pohledávka vymožena nebo je vymoženo příslušenství a náklady vzniklé exekucí nastane zánik exekuce, ale pouze v případě, kdy byla exekuce prováděna dle exekučního příkazu jen jedním způsobem. V případě, kdy exekutor prováděl exekuci více způsoby a v určité části, která souhlasí s daným způsobem výkonu nedošlo k vymožení pohledávky, je exekuce zastavena.⁶⁵

---

⁶² §266 odst.1, zákon č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

⁶³ SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ, Renáta ŠÍNOVÁ a kolektiv. *Občanský soudní řád - komentář*. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 910. ISBN 978-80-7400-506-0.

⁶⁴ SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, s.73. ISBN 978-80-87071-91-5.

⁶⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 20 Cdo 3516/2016, www.nsoud.cz

5.2.4. Skončení exekuce

Výkon rozhodnutí neboli exekuce může být ukončena třemi způsoby, a to:

- a) Uspokojením oprávněného,
- b) Zastavením exekuce,
- c) Bezvýsledností (marností) exekuce.

Nejčastějším, a takovým způsobem, jímž by měla každá exekuce končit je uspokojení oprávněného. V takovém případě je splněna povinnost, která byla exekučním titulem povinnému přikázána a bylo dosaženo požadovaného cíle. V okamžiku kdy je požadovaného cíle dosaženo, jsou ukončeny všechny úkony k tomu nezbytné. Například plátce mzdy přestane provádět srážky ze mzdy.

Případ, kdy je exekuce skončena zastavením nastává v případě její nepřipustnosti. Učiní tak předseda senátu vydáním usnesení. Zastavením však není zrušeno vyplácení srážek ze mzdy.

Jestliže nastane situace, kdy exekucí není možné dosáhnout uspokojení oprávněného, je taková exekuce považována za bezvýslednou neboli marnou. Tak je tomu tehdy, když dosažením výtěžku nelze uspokojit ani náklady, které exekucí vznikly. Při exekuci prodejem movitých bezvýslednost nastává tehdy, není-li žádná věc, kterou by bylo možno tímto druhem exekuce postihnout.⁶⁶

5.2.5. Ochrana povinného a třetích osob

Ochranu povinného a ochranu třetích osob je možné považovat hlavní a nejdůležitější zásady uplatňované během exekučního řízení. Při ochraně povinného samotná ochrana spočívá v tom, že exekuci lze nařídit jen v takovém rozsahu, jenž postačuje pro uspokojení oprávněného. Exekuce také nesmí být vedena účelně, to znamená, že by nebyl uspokojován oprávněný, ale poškozován povinný.

Za stěžejní považují ochranu práv třetích osob v případě, kdy je prodáván spoluvlastnický podíl. Je nutné, aby o takovém úkonu, byli informováni všichni spoluvlastníci prostřednictvím soudu.⁶⁷ Choulostivým případem je také vyklizení. Zde je zasaženo do práv třetích osob, respektive těch, kteří s povinným bydlí tím, že je exekuce provedena i proti nim,

---

⁶⁶ SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, s.79. ISBN 978-80-87071-91-5.

⁶⁷ §338, zákona č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

jestliže však nemají samostatné právo k bydlení. To by v tomto případě znamenalo jejich ochranu.

5.2.6. Náklady soudní exekuce

Náklady spojené s výkonem rozhodnutí upravuje občanský soudní řád ve svém §270 a v §271 upravuje náhradu nákladů řízení v případě zastavení výkonu exekuce. Soud určuje povinnost k náhradě nákladů exekuce povětšinou již při samotném nařízení exekuce. V případě dalších nákladů určuje jejich výši v následných rozhodnutích (náklady vzniklé dodatečně při exekuci vyklizením). V exekučním řízení je tedy stanovována výše nákladů, které mají být uhrazeny, nikoliv však lhůta, ve které tak má být učiněno. Povinný, jenž v exekučním řízení nesplnil podmínky, které mu ukládal exekuční titul, hradí dle zákona všechny náklady, které oprávněnému s exekucí vnikly. Oprávněný má nárok na to, aby mu byly uhrazeny všechny účelně vynaložené náklady spojené s výkonem rozhodnutí.⁶⁸

Za další právní úpravu, která se týká nákladů řízení považujeme zákon č.549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Ten upravuje sazby poplatků a řízení a za úkony s nimi spojené.

5.3. Způsoby provádění exekuce soudní

Zásadní rozlišení způsobů provádění exekuce, je dle toho, zda se exekuce vede na peněžité či nepeněžité plnění. Jak jsem již zmínil v předchozím textu, v případě exekuce soudní sám oprávněný, který podává návrh na nařízení exekuce zvolí, jakým způsobem tak bude činěno.

5.3.1. Exekuce na peněžité plnění

Způsob, jaký se zvolí v případě exekuce na peněžité plnění, závisí dle exekučního řádu výhradně na soudním exekutorovi. Samotné způsoby provedení exekuce jsou pak vyjmenovány v občanském soudním řádu. Exekuce na peněžité plnění má za cíl, aby byly zpeněženy majetkové předměty patřící povinnému, a z jejich výtěžku bylo provedeno uspokojení oprávněného. Do majetku povinného je možné zahrnout pohledávky povinného, jeho movité věci a nemovitosti.

5.3.1.1. Přikázání pohledávky

Za podstatu při tomto způsobu exekuce na peněžité plnění je považováno postižení pohledávky, jenž má povinný vůči třetí osobě. Mluvíme o peněžitém nároku povinného vůči

---

⁶⁸ §270 odst.2, zákona č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

svému dlužníkovi, jenž je však jiný než nárok na mzdu, jiné obdobné příjmy, ale také jiný než nárok týkající se vkladních knížek, směnek, šeků a dalších obdobných listin, které jsou nutné k uplatňování práva. Zákonem je v případě exekuce přikázáním pohledávky, označovaná třetí osoba jako dlužník povinného.

Nařízením exekuce je oprávněnému dána možnost, aby do určité míry vstoupil do věřitelských oprávnění povinného, avšak nejedná se o postoupení pohledávky. Občanským soudním řádem jsou určeny následující druhy přikázání pohledávky dle toho, jaký peněžité nárok má být postižen:⁶⁹

- a) přikázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu,
- b) přikázání jiné peněžité pohledávky,
- c) postižení jiných majetkových práv.

Přikázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu

Takový způsob exekuce je možné zvolit v případě pohledávky povinného z vkladového, běžného a nebo jiného obdobného účtu. Mezi účty, které jsou striktně vyloučeny podle bankovního zákona poté řadíme ty, které vede Česká národní banka jako tzv. mezibankovní platební účty podle §20 bankovního zákona.⁷⁰ Ze strany soudu je přikázáno peněžnímu ústavu, aby povinnému nevyplácel finanční prostředky do výše pohledávky, která je vymáhána. Exekucí ale nejsou postihovány samotné prostředky, které se na účtu nacházejí, ale postihováno je právo povinného ve vztahu k peněžnímu ústavu. Povinný ztrácí právo na výplatu, a toto právo je následně převedeno (přechází) na oprávněného v takovém rozsahu, jenž je určen v exekučním titulu. Peněžní ústav v první řadě rezervuje část prostředků postiženou exekucí, a následně ji namísto povinného vyplácí oprávněnému.

Přikázání jiné peněžité pohledávky

Exekuci přikázáním jiné peněžité pohledávky povinného lze nařídit i v tom případě, kdy pohledávka ještě splatná není a její splatnost nastane až v budoucnu. Exekuce je provedena zákazem výplaty povinnému. A následně je nařízením exekuce soudem zakázáno povinnému, aby s pohledávkou jakýmkoliv způsobem nakládal. Poté co se dlužníkovi

---

⁶⁹ SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, s.95-96. ISBN 978-80-87071-91-5.

⁷⁰SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ a Renáta ŠÍNOVÁ. *Občanský soudní řád - komentář*. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 1022. ISBN 978-80-7400-506-0.

povinného doručí nařízení exekuce, je zakázáno, aby povinnému jeho pohledávku vyplatil. Pohledávka je vyplacena od dlužníka povinného oprávněnému.

Postižení jiných majetkových práv

Ilona Schelleová ve své knize Exekuce říká, že: „*Jinými majetkovými právy u příkázání pohledávek se rozumějí majetková práva, která nejsou peněžitými pohledávkami, jsou převoditelná a nejsou ryze osobními právy.*“⁷¹ Majetková práva tedy mohou být exekucí postiženy pouze nepřímo, což znamená že ani ze strany soudu není možné dlužníkovi povinného nařídít povinnost, aby plnil tak, že by oprávněný mohl postihnout přímo jeho majetek. Tímto druhem exekuce je tedy možné pouze uložit jen zákazy a příkazy. Soud tak učiní vůči třetím osobám, kterým příkáže neplnit povinnému, ale oprávněnému.

5.3.1.2. Srážky ze mzdy

Za jeden z nejčastěji používaných způsobů exekuce na peněžité plnění jsou považovány srážky ze mzdy. Předmětem exekuce je tedy nárok povinného (za určitých podmínek i jeho manžela) na vyplacení mzdy. Povinností zaměstnavatele vyplácejícího povinnému mzdu je, aby prováděl srážky ze mzdy i bez zaměstnavatelského souhlasu. Rozsah, ve kterém je možné výkon rozhodnutí provádět, je určen v usnesení o výkonu rozhodnutí. Lze tak tedy učinit maximálně do výše pohledávky včetně příslušenství⁷², jenž jsou v usnesení uvedeny. Ale není možné, aby povinnému byla zabavena mzda celá. Provádění srážek následuje z čisté mzdy. Pro účely exekuce srážkami ze mzdy je čistá mzda zjišťována tak, že se z měsíční mzdy odečte:⁷³

- a) záloha na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků⁷⁴,
- b) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,
- c) pojistné na veřejné zdravotní pojištění.

Informace o tom, že budou prováděny srážky ze mzdy obdrží plátce mzdy, jenž bude srážky provádět, povinný a také oprávněný. Jakmile je pohledávka uspokojena celá, srážky přestanou být prováděny.

Může nastat i případ, kdy povinný změní zaměstnavatele, popřípadě je zaměstnán u více zaměstnavatelů v jeden okamžik. V takových případech se srážky ze mzdy týkají všech mezd,

⁷¹ SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, s.103. ISBN 978-80-87071-91-5.

⁷² §276, zákona č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

⁷³ SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, s.85. ISBN 978-80-87071-91-5.

⁷⁴ *Funkční požitky představují odměnu za výkon funkce. Jsou součástí příjmů ze závislé činnosti.*

kteřé povinný pobírá a soud u kařždé z nich určí jaká výše má být srařžena. Není možné, aby byly povinnému prováděny většší srařžky ze mzdy, než je stanoveno zákonem. I kdyby s tím povinný souhlasil, je takové jednání nepřípustné.

5.3.1.3. Prodej movitých věcí a nemovitostí

Při prodeji movitých věcí nebo nemovitostí je věc patřící povinnému prodána a z následného výtěřžku je uspokojena pohledávka oprávněného. Za nemovitosti jsou podle §119 odst. 2 občanského zákoníku považovány pozemky a stavby, které jsou spojeny se zemí pevným základem. Věci ostatní jsou považovány za věci movité, avšak jejich přesnou definici neznáme.

Ještě než budou vymezeny věci, které mohou být tímto způsobem exekuce postiřženy, zmíním věci, které takto nelze postihnout. Není možné, aby exekuci podléhaly věci ve vlastnictví povinného, které povinný nutně potřebuje k uspokojení potřeb svých nebo členů své rodiny a nebo také k plnění svých pracovních úkolů, ale i jiných věcí, u nichž by byl jejich prodej v rozporu s morálními pravidly. Jestliže je povinný podnikatelem, není možné, aby se exekuce týkala také věcí, které nevyhnutelně potřebuje k vykonávání podnikatelské činnosti.⁷⁵

Exekuci prodejem movitých věcí je možné uplatnit na věci, u kterých není možné provést jiný způsob exekuce, a které nejsou z exekuce vyloučeny.⁷⁶

Ze strany soudu je v nařřízení vydán zákaz povinnému, aby jakýmkoliv způsobem nakládal s věcmi, které jsou vykonavatelem sepsány. Jedná se o věci, jenž mohou být prodány, zejména se jedná o věci postradatelné pro povinného a takové, které nejsou z exekuce vyloučeny. Rozdíl mezi současnou a dřívější právní úpravou je možné rozpoznat v tom, že již oprávněný v návrhu nemusí označovat jednotlivé movité věci, avšak může tak učinit v případě, kdy se jedná o zvlášť hodnotnou věc vhodnou k exekuci. Jestliže věci, které byly na seznamu sepsaném vykonavatelem při drařžbě prodány, a dosáhl-li výtěřžek částky, která převyšuje výšší pohledávky, je rozdíl vrácen povinnému.

Exekuci prodejem nemovitosti je možné nařřídít pouze v případě, kdy oprávněný přesně označí nemovitost, která patří do vlastnictví povinného a u nířž navrhuje, aby byla prodána. Proto, aby byl takový návrh co nejvíce přesný, je také vhodné určit i součásti a příslušenství, které patří k nemovitosti, na které se exekuce taktěřž vztahuje.

⁷⁵ SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, s.105. ISBN 978-80-87071-91-5.

⁷⁶SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiřř LEVÝ a Renáta ŠÍNOVÁ. *Občanský soudní řád - komentář*. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 1094. ISBN 978-80-7400-506-0.

Soud vydá usnesení, ve kterém je povinnému zakázáno, aby nemovitost převáděl na jinou osobu ale také, aby do 15 dnů od okamžiku, kdy mu bylo usnesení doručeno informoval, zda má k nemovitosti určitá osoba předkupní právo.

Poté co usnesení nabylo právní moci je soudem nařízena dražba. Zákonem o veřejných dražbách č.26/2000 Sb., jsou upraveny dva typy dražeb:

- a) dobrovolná dražba, která je prováděna na návrh toho, kdo věc vlastní,
- b) nedobrovolná dražba, u které je dražba prováděno proti vůli vlastníka věci.

5.3.1.4. Správa nemovitosti

V případě správy nemovitosti se jedná o relativně nový druh exekuce, který je možné najít až v zákoně č.396/2012 Sb., kterým se měnil občanský soudní řád. Tento zákon nabyl účinnosti k datu 1.1.2013. Základ tohoto druhu exekuce spočívá v tom, že není nemovitost prodána, ale je spravována soudním exekutorem, který z nemovitosti získává prostředky, kterými následně pohledávku oprávněného uspokojuje. Jedná-li se o nájemníky, těm soudní exekutor přikáže nájem neposílat povinnému, ale exekutorovi samotnému, který s ním dále nakládá. Práva nájemníků v tomto případě nejsou nikterak omezena a správa nemovitosti soudním exekutorem nemá vliv na jejich nájemní smlouvy. Soudní exekutor je může měnit pouze v takovém rozsahu jako vlastník.⁷⁷

5.3.1.5. Postižení podniku

Postižení podniku je dalším způsobem, jak je možné vykonat exekuci na peněžité plnění. Je možno tak učinit pouze v případě, kdy je oprávněným označen určitý podnik, u něhož navrhuje prodej a sám také doloží, že je ve vlastnictví povinného. Definici pojmu podnik obsahoval ve svém §5 zákon č.513/1991 Sb., obchodní zákoník až do doby, kdy 1.ledna 2014 nabyl účinnosti nový občanský zákoník.

Ten definuje podnik jako věc hromadnou, tedy soubor jednotlivých věcí náležejících téže osobě, považovaný za jeden předmět a jako takový nesoucí společné označení, pokládá se za celek a tvoří hromadnou věc.⁷⁸

Samotné nařízení tohoto způsobu exekuce je vztahováno na věci, práva, ale i jiné majetkové hodnoty, které jsou spojeny s podnikem a slouží k jeho provozování. Soud určí správce, tedy osobu, která je zapsána na seznamu správců konkursní podstaty, lze výjimečně

---

⁷⁷Převzato z portálu, <https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/923-49-vsechno-co-jste-chteli-vedet-o-exekucich-ale-bali-jste-se-zeptat-7-dil-sprava-nemovitosti?w> [online]. [cit. 2019-03-17].

⁷⁸ §501, zákona č.89/2012 Sb., občanský zákoník

určit i osobu jinou. Správce dále dohlíží na činnost podniku, uděluje souhlas s úkony povinnému, který bez jeho vědomí a souhlasu nesmí nikterak nakládat s majetkem podniku a finančními prostředky na účtech podniku. V neposlední řadě dbá správce na to, aby po nařízení exekuce nedošlo bezdůvodně ke zmenšení majetku podniku a na jeho činnost dohlíží soud. Soud může správci za porušení povinností uložit pořádkovou pokutu.⁷⁹

5.3.1.6. Zřízení exekutorského zástavního práva

Zřízením exekutorského zástavního práva může postihnout exekutor majetek, v případě, kdy je to pro exekuci vhodné a účelné. Bývá tak učiněno především na nemovitostech. Ze samotného zřízení zástavního práva není možné přímé zpeněžení majetku a pro dlužníka neplynou žádné specifické zákazy. Zástavní právo je na nemovitosti vázáno do té doby, než je exekutorem vydáno usnesení o částečném zastavení exekuce. V katastru nemovitostí, kde je exekutorské zástavní právo váznoucí na nemovitosti evidováno, je vymazáno v okamžiku, kdy usnesení o částečném zastavení exekuce nabyde právní moci.⁸⁰

5.3.1.7. Zřízení soudcovského zástavního práva

Soudcovské zástavní právo je považováno za zvláštní druh zástavního práva. V určité podobě je možné ho najít již v exekučním řádu z roku 1896, kde bylo definováno jako tzv. nucené zřízení zástavního práva. Jak již název napovídá vzniká usnesením soudu. Jedná se o výkon rozhodnutí, který má pouze funkci zajišťovací pro případ, kdy nebude splněna pohledávka ani posléze. Zřízením soudcovského zástavního práva tedy nemůže být pohledávka uspokojena. Evidence zástavního práva je vedena v katastru nemovitostí a zapisována do Rejstříku zástav vedeného Notářskou komorou České republiky.⁸¹

5.3.1.8. Pozastavení řidičského oprávnění

Specifickým způsobem exekuce je pozastavení řidičského oprávnění. Exekutor vydá exekuční příkaz k odebrání řidičského oprávnění proto, aby povinný v co nejkratší době splnil povinnost, která je na něm vymáhána. Tento způsob výkonu rozhodnutí je možné použít jen v případě, kdy se jedná o exekuci, při které je vymáhán nedoplatek na výživném na nezletilé dítě nebo dítě do 26 let, které studuje, a tak se soustavně připravuje na budoucí povolání.⁸²

⁷⁹ SCHELLEOVÁ, Ilona a kolektiv. *Exekuce*. Praha: KEY Publish, 2008, s.154-157. ISBN 978-80-87071-91-5.

⁸⁰Převzato z portálu, <https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/826-21-exekutorske-zastavni-pravo?w> [online]. [cit. 2019-03-17].

⁸¹SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ a Renáta ŠÍNOVÁ. *Občanský soudní řád - komentář*. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 1220-1221. ISBN 978-80-7400-506-0.

⁸²Wolfyová, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: WoltersKluwer, 2016. Právní monografie (Wolters-Kluwer ČR), s.294. ISBN 978-80-7552-427-0.

„Exekuční příkaz se doručí orgánu, který vede registr řidičů podle zvláštního právního předpisu, oprávněnému a povinnému. Orgánu, který vede registr řidičů, nesmí být exekuční příkaz doručen dříve než povinnému.“⁸³

5.3.2. Exekuce na nepeněžitě plnění

Při exekuci na nepeněžitě plnění je předpokladem postihnutí jiného práva než nárok na zaplacení na peněžitě částky. Dle §59 odst. 2 exekučního řádu, je možné exekuci na nepeněžitě plnění provést následovně:

- a) vyklizením,
- b) odebráním věci,
- c) rozdělením společné věci,
- d) provedením prací a výkonů.

5.3.2.1. Vyklizení

Stejně tak jako u správní exekuce, tak i u exekuce soudní lze provést exekuci na nepeněžitě plnění vyklizením. Tento způsob exekuce je možné uplatnit tehdy, když exekuční titul ukládá povinnému, aby vyklidil přesně specifikovanou nemovitost, stavbu či byt. Vyklizení je možné rozdělit na dva druhy:

- a) vyklizení bez náhrady
- b) vyklizení s náhradou (zde je povinností zajistit bytovou náhradu nebo přístřeší)

Jestliže tedy soud rozhodne o vyklizení objektu, musí o této skutečnosti vyrozumět povinného minimálně 15 dnů před provedením vyklizení. O takové skutečnosti je vyrozuměn i oprávněný a příslušný orgán obce, na jejímž území se objekt či nemovitost nachází.⁸⁴ Ještě před tím, než proběhne exekuce vyklizením je dána povinnému možnost, aby ve stanovené lhůtě vyklizení sám provedl. Jestliže tak neučiní je přistoupeno k samotné exekuci, kdy jsou z objektu exekutorem vyklizeny všechny věci, které patří povinnému a dalším osobám žijícím v objektu, společně s vykáváním osob, které se zde zdržují.

V případě, kdy je exekučním titulem povinnému uložena povinnost, aby vyklidil byt či místnost až v okamžiku, kdy mu bude zajištěno náhradní ubytování, exekuční titul se stává

---

⁸³ §71 odst.2, zákona č.120/2001 Sb., exekuční řád

⁸⁴ §340 odst.2, zákona č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

formálně vykonatelným poté, co uplyne lhůta k tomuto plnění, běžící od dne, kdy bylo zajištěno přístřeší nebo bytová náhrada stanovená v exekčním titulu.⁸⁵

Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí sp.zn. 20 Cdo 605/2001 říká: „*Dovolatel uvádí, že náhradní byt nezajišťuje lidsky důstojné ubytování povinných a členů jejich domácnosti, a to s přihlédnutím ke zdravotním problémům, jimiž trpí. Nesouhlasí též s tím, že náhradní byt se nachází v jiné obci, a poukazují na to, že v důsledku přestěhování by došlo k podstatnému zhoršení sociální situace rodiny.*“⁸⁶ Náhradním bytem je tedy považován takový byt, který svou velikostí a vybavením zajišťuje důstojné ubytování nájemce a dalších členů domácnosti. Náhradní byt by svými parametry měl zajišťovat rovnocenné podmínky k bydlení vzhledem k bytu, který byl povinný nucen vyklidit. Takový byt by se měl nacházet ve stejné obci. Je možné učinit výjimku v případě splnění zákonných podmínek.

5.3.2.2. Odebrání věci

Exekuce neboli výkon rozhodnutí odebráním věci je prováděn tehdy, když je exekčním titulem povinnému uloženo vydat nebo dodat určitou věc. Exekuční příkaz je doručován povinnému až při výkonu samotného rozhodnutí. Takový způsob výkonu rozhodnutí je uplatňován tehdy, jedná-li se o přenosné, tedy movité věci. Výkon rozhodnutí postihuje i příslušenství k dané věci.

Za příslušenství se podle §510 odst. 1 a 2 nového občanského zákoníku považuje vedlejší věc vlastníka u věci hlavní, která je určena ke společnému užívání.⁸⁷

Občanský soudní řád v §345 upravuje postup soudu pouze při exekuci odebráním movité věci, na věc nemovitou se použijí ustanovení §340 a následující, které pojednávají o vyklizení.

5.3.2.3. Rozdělení společné věci

Při tomto druhu exekuce může následovat buď faktické rozdělení věci na dvě (případně více částí) nebo může být věc prodána a výtěžek rozdělen mezi spoluvlastníky. Za oprávněného k zahájení vykonávacího řízení je považován kdokoliv z účastníků řízení nalézacího (kterýkoliv ze spoluvlastníků dané věci). Žalobu tedy může podat kdokoliv z účastníků a soud není vázán žalobním návrhem, ale zákonem, který stanovuje způsob, jakým je spoluvlastnictví vypořádáno. Při vykonávacím řízení je osoba, která návrh na výkon

⁸⁵SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ a Renáta ŠÍNOVÁ. *Občanský soudní řád - komentář*. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 1306-1308. ISBN 978-80-7400-506-0.

⁸⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 20 Cdo 605/2001, www.nsoud.cz

⁸⁷ §510 odst.1 a 2, zákona č.89/2012 Sb., nový občanský zákoník

rozhodnutí podala, považována za oprávněného, respektive má postavení oprávněného a ostatní účastníci jsou v postavení povinných. Zákonem je však stanoveno, že každý ze spoluvlastníků má postavení oprávněného pro účel rozvrhnutí výtěžku z prodeje.⁸⁸

Faktické rozdělení věci povětšinou není možné a bývá tak učiněno především u určité skupiny věcí. O výtěžek z prodeje se jedná především u nemovitostí.

5.3.2.4. Provedení prací a výkonů

Exekuce provedením prací a výkonů je upravena jak v exekučním řádu, tak i v občanském řádu soudním, avšak rozdílným způsobem. Úprava, kterou je možné nalézt v §72 odst. 1 exekučního řádu se výrazně odlišuje od úpravy v §350 občanského soudního řádu. Prostředky, které je možné využít při vymáhání exekučního titulu ukládajícího povinnému provedení prací a výkonů zastupitelné povahy je podle exekučního řádu jsou daleko většího rozsahu než prostředky, které je možné využít dle občanského soudního řádu. Úkolem exekutora je podle exekučního řádu, aby se postaral o to, aby práce, o které jde, provedl pro oprávněného někdo jiný, za předpokladu, že se s povinným nedohodl jinak.⁸⁹ Oprávněním exekutora je, aby vhodným a účelným způsobem jednal vzhledem k dosažení cíle, a aby práce, které jsou určeny v exekuční titulu byly kvalitním způsobem v požadovaném rozsahu splněny.

Provedení prací a výkonů je možné rozdělat na dva způsoby: a) zastupitelné plnění, při kterém je možné, aby byla provedením prací a výkonů pověřena jiná osoba, která však je odborně způsobilá nebo má k takovému výkonu dovednosti a b) nezastupitelné plnění, u kterého není možné, aby provedením byla pověřena jiná osoba. Takový výkon je spojen s konkrétní osobou a nelze učinit jinak.⁹⁰

5.4. Soudní exekuce a insolvenční řízení

Výkon rozhodnutí neboli exekuce a insolvenční řízení je možné v určitých bodech považovat za podobné. Obě tyto řízení se týkají majetku dlužníka, avšak jejich cíl je opačný. Nejčastěji exekuce a insolvenční řízení následují po sobě. V případě, kdy je na dlužníka vedena exekuce a ten nemá prostředky k tomu, aby uspokojil věřitele, tak buď dlužník sám nebo některý věřitel podá insolvenční návrh.

---

⁸⁸SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ a Renáta ŠÍNOVÁ. *Občanský soudní řád - komentář*. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 1325-1326. ISBN 978-80-7400-506-0.

⁸⁹ §72 odst.1, zákona č.120/2001 Sb., exekuční řád

⁹⁰SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ a Renáta ŠÍNOVÁ. *Občanský soudní řád - komentář*. Praha: C.H.Beck, 2013, s.1331-1333. ISBN 978-80-7400-506-0.

V okamžiku, kdy nastane střet těchto dvou řízení je použit §109 odst.1 písm.c) insolvenčního zákona, který říká, jak v takové situaci dále postupovat. „*Výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty, lze nařídit nebo zahájit, nelze jej však provést.*“⁹¹

Insolvence, jinak také platební neschopnost tedy znamená, že dlužník není schopen ani přes svoji snahu splácet dluh. Snahou insolvence je, aby došlo k co nejvyššímu uspokojení všech věřitelů, které dlužník má. V dřívější právní úpravě byl návrh na insolvenční schválení za předpokladu, kdy byl dlužník schopen uspokojit během období pěti let alespoň 30% svých závazků. Novelou z roku 2019, tedy zákonem č.31/2019 Sb., který mění původní insolvenční zákon č.182/2006 Sb., však byla hranice 30% jako jedna z podmínek pro vstup do oddlužení, zrušena.

5.5. Soudní exekutor a jeho činnost

Exekutorem v ČR může být jmenován pouze občan české republiky, jenž má vysokoškolské právnické vzdělání v oboru právo, vykonával alespoň tři roky exekutorskou praxi a na závěr složil exekutorskou zkoušku. Poté složí slib do rukou ministra spravedlnosti ČR a následně je jím jmenován. Za exekutorskou praxi je považována praxe exekutora, exekutorského kandidáta nebo exekutorského koncipienta. Takovou praxí však může být i činnost soudce, advokáta, apod. Jak již bylo zmíněno, je vykonávána po dobu tří let. Následná exekutorská zkouška je skládána po uplynutí exekutorské praxe a skládá ji uchazeč o funkci exekutora. Detaily složení exekutorské zkoušky jsou stanoveny stavovským předpisem Exekutorské komory. Zkoušky samotné bývají skládány jednou za rok.⁹²

Exekutor je vázán právním řádem a rozhodnutími soudů vydanými v exekučním řízení, či řízení o výkonu rozhodnutí a stavovskými předpisy Komory. Vykonává svoji činnost jako svobodné povolání a je podnikatelem, který vede exekutorský úřad, kde zaměstnává exekutorské koncipienty a kandidáty a jiné zaměstnance. Za škodu, kterou způsobil, odpovídá poškozenému samostatně.⁹³

---

⁹¹ §109 odst.1 písm.c), zákona č.182/2006 Sb., insolvenční zákon

⁹²KASÍKOVÁ, Martina, Zdeněk KUČERA, Vladimír PLÁŠIL, Karel ŠIMKA, JIRMANOVÁ Miroslava a Jaroslav HUBÁČEK. *Exekuční řád - komentář*. Třetí vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 54-59. ISBN 978-80-7400-476-6.

⁹³KASÍKOVÁ, Martina, Zdeněk KUČERA, Vladimír PLÁŠIL, Karel ŠIMKA, JIRMANOVÁ Miroslava a Jaroslav HUBÁČEK. *Exekuční řád - komentář*. Třetí vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 2. ISBN 978-80-7400-476-6.

Mezi hlavní činnost soudního exekutora, jak je dobře známé, se řadí podle exekučního řádu nucený výkon exekučních titulů a další obdobná činnost. Odměna za provedení exekuce a úhrada hotových výdajů náležející exekutorovi je hrazena dlužníkem. Jestliže tak dlužník neučiní, exekutor sám na základě příkazu, který sám vydá, tyto náklady vymůže. Exekutor je také oprávněn a je mu umožněno, aby poskytoval právní pomoc, ať již povinnému nebo oprávněnému poté, co je vydán exekuční titul nebo právní pomoc, která souvisí s exekuční činností.⁹⁴

5.6. Činnost exekutorské komory v ČR

Exekutorská komora ČR je orgánem samosprávy exekutorů se sídlem v Praze. Je stavovskou organizací, která sdružuje soudní exekutory a pro exekutory je členství v ní povinné. Komora vykonává jak samosprávu soudních exekutorů, tak také dohled nad jejich činností včetně dohledu na prováděním samotných exekucí a dalších úkonů, které exekutoři vykonávají. Mezi orgány, z kterých se Exekutorská komora ČR skládá řadíme sněm, prezidium, prezidenta Exekutorské komory, revizní komisi, zkušební komisi, komisi kárnou a kontrolní. Současným prezidentem Exekutorské komory je JUDr. Vladimír Plášil, LL.M.

Oprávnění, které Exekutorská komora má při výkonu dohledu nad exekutory je například:

- a) provádění pravidelné kontroly exekutorských úřadů,
- b) nahlížení do spisů, listin a podobně, které exekutor vede,
- c) požadovat písemné nebo ústní vysvětlení exekutora nebo jeho zaměstnance při konkrétní věci.

---

⁹⁴Převzato z portálu, <https://www.exekutor.cz/pro-klienty/napln-cinnosti>[online]. [cit. 2019-03-18].

6. POROVNÁNÍ OBOU DRUHŮ EXEKUCE

Nyní bych rád porovnal oba druhy exekuce a zmínil se o rozdílech, které exekuci správní a soudní odlišují. Můžeme najít jak znaky společné, tak také znaky a situace, díky kterým jsou exekuce správní a soudní odlišné. Společným rysem je účel. Ten je u obou druhů exekuce stejný. Tedy takový, že exekuce slouží k uspokojení pohledávky oprávněného nuceným vymožením od povinného, jenž dobrovolně nesplnil povinnost, která mu byla uložena. Nezbytným předpokladem u správní i soudní exekuce je splnění procesních podmínek, včetně existence exekučního titulu.

Nejvýraznější rozdíl je možné spatřit v právní úpravě exekucí. Exekuce správní je upravena zákonem č.500/2004 Sb., správním řádem, ale zde nalezneme pouze úpravu exekuce na nepeněžitě plnění. Exekuci správní na plnění peněžitě upravuje zákon č.280/2004 Sb., daňový řád. Při soudní exekuci, jenž je prováděná soudy se použije právní úprava ze zákona č.99/1963 Sb., občanského soudního řádu a při soudní exekuci, kterou provádějí soudní exekutoři, je použit zákon č.120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, tedy exekuční řád.

Rozdíl je možné také spatřit v tom, kdo podá návrh na nařízení výkonu rozhodnutí. V případě exekuce správní může být tím, kdo podá návrh buď správní orgán nebo osoba, která je oprávněná z exekučního titulu, avšak exekuce na peněžitě plnění, jenž je upravena v daňovém řádu může být zahájena jen a pouze z úřední moci. V případě soudní exekuce může být návrh podán pouze ze strany oprávněného. Jedinou výjimkou při nařízení soudní exekuce je péče o nezletilé dítě, kde je soud povinen nařídit bezodkladný výkon rozhodnutí.

Společnou věcí pro obě exekuce, tedy soudní i správní, je provedení exekuce srážkami ze mzdy při exekuci na peněžitě plnění. Tento způsob je považován za jeden z nejčastěji využívaných způsobů provádění exekuce, kdy srážky ze mzdy povinného provádí přímo plátce mzdy.

Oproti exekuci správní, lze zřídit při exekuci soudní soudcovské či exekutorské zástavní právo. Soudcovské zástavní právo jak již název napovídá, je v gesci soudů, které se přitom řídí občanským soudním řádem. Funkcí soudcovského zástavního práva je funkce zajišťovací pro případ, kdy povinný neplní ani posléze. Exekutorské zástavní právo je

zřizováno exekutorem na nemovitostech proto, aby byla zajištěna pohledávka a náklady oprávněného v případě, kdy bude nemovitost prodána.

Výše jsou tedy dle mého názoru zmíněny zásadní rozdíly, které je možné nalézt při porovnání obou druhů exekuce, ale také podobnosti, ve kterých se exekuce správní a soudní shodují.

7. ZÁVĚR

Tématem mé práce bylo porovnání exekuce správní a soudní. V úvodu samotné práce jsem se zaměřil na obecné informace týkající se exekuce, kdy jsem se blíže seznámil s tímto tématem a popsal, k čemu samotná exekuce slouží. Druhá kapitola pojednává o historii exekuce v celkem pěti obdobích od samotného počátku v římském právu, následuje období středověku, osvícenství, první republiky a kapitola je zakončena situací po roce 1989.

Dále jsem se již detailněji zabýval správní exekucí, kdy jsem v první řadě zmínil obecné informace, následovaly předpoklady, které jsou pro její výkon nutné a průběh samotné exekuce. Na závěr kapitoly jsem popsal způsoby, kterými je možné správní exekuci vykonávat. Každý ze způsobů jsem rozpracoval a snažil se postihnout co nejpřesněji a nejdůležitěji jeho využití v konkrétní situaci.

Následující oddíl popisuje exekuci soudní. Struktura je stejná jako při exekuci správní, kdy jsou popsány předpoklady pro soudní exekuci, její průběh a opět následují podrobnější informace o způsobech provádění exekuce soudní. Oproti správní exekuci jsem ale při exekuci soudní dále rozdělil způsoby, které se týkají exekuce na peněžité a nepeněžité plnění. Za velmi důležitý bod, zde považuji podkapitoly týkající se zřízení soudcovského a exekutorského zástavního práva při soudní exekuci na peněžité plnění, které jsou podle mého názoru zajímavé jak z právního hlediska, tak z hlediska jejich využití.

Jako další následovala podkapitola soudní exekuce a insolvenční řízení, kde jsem popsal spojitost mezi těmito dvěma řízeními. Nelze opomenout ani činnost exekutora a exekutorské komory, které jsem zmínil na následujících stránkách.

V samotném závěru jsem porovnal exekuci správní a exekuci soudní, což bylo hlavním úkolem mé bakalářské práce. Zmínil jsem, v čem můžeme nalézt shodu obou druhů exekucí, ale také v čem jsou jejich zásadní rozdíly.

RESUMÉ

The topic of my bachelor thesis was the comparison of administrative and judicial execution. At the beginning of the bachelor thesis, I focused on general information concerning the execution when I became more familiar with this topic and described what the execution itself serves for. The second chapter deals with the history of execution in the total of five different periods from its very beginning in Roman law, followed by the period of the Middle Ages, the Enlightenment, the First Republic and the chapter is concluded with description of the situation after 1989.

Furthermore, I already dealt in detail with administrative execution where I first mentioned general information, followed by assumptions which are necessary for its performance and the course of the administrative execution itself. At the end of the chapter, I described the ways in which administrative execution can be performed. Each of the ways I studied in more details and tried to describe its use as accurately and unambiguously as possible in a particular situation.

The following section describes judicial execution. The structure is the same as in the part of the above-mentioned administrative execution, where the prerequisites for judicial execution, its course, and again more detailed information on the ways of performing judicial execution are described. However, in contrast to administrative execution, I further divided the ways of judicial execution into monetary and non-monetary performance. As a very important point there, I consider the subchapters concerning the establishment of judicial and executor liens in judicial execution on monetary performance which in my opinion are interesting both from a legal point of view and in terms of their use.

Next, a sub-section of judicial execution and insolvency proceedings followed where I described the connection between these two proceedings. The activities of the bailiff and the bailiff's chamber, which I mentioned on the following pages, cannot be omitted.

At the very end of my bachelor thesis, I compared the execution of the administrative and the judicial execution which was the main task of my thesis. I mentioned where we can find a match between these two types of execution but also their fundamental differences.

POUŽITÉ ZDROJE

Literatura:

Schelleová, I. a kol. Exekuce, KEY PUBLISH, 2008

Hendrych, D., Správní právo – obecná část. C.H.Beck, 2012, 8.vydání

Hendrych, D. Správní právo – obecná část. C.H.Beck, 2016, 9.vydání

Tripes, A. Exekuce v soudní praxi, C.H.Beck, 2006

Bartošek, M. Encyklopedie římského práva, Academia, 1994, 2.přepracované vydání

Kejř, J. Středověké kanonické právo v rukopisech České republiky, Díl 1., Archiv akademie ČR, Komise pro studium a soupis rukopisů, 2003

Malý, K. Dějiny českého a československého práva do roku 1945, Linde, 2003

Jemelka, L., Pondělíčková K., Bohdalo D. Správní právo – komentář, C.H.Beck, 2016, 5.vydání

Horzinková, E., Novotný, V. Správní právo procesní, Leges, 2008

Wolfová, J., Štika M. Soudní exekuce, Wolters Kluwer, 2016

Svoboda, K., Smolík, P., Levý, J., Šínová, R. Občanský soudní řád – komentář, C.H.Beck, 2013

Kasíková, M., Kučera, Z., Plášil, V., Šimka, K., Jirmanová, M., Hubáček, J. Exekuční řád – komentář, C.H.Beck, 2007

Právní předpisy:

Zákon č.280/2009 Sb., daňový řád

Zákon č.500/2004 Sb., správní řád

Zákon č.120/2001 Sb., exekuční řád

Zákon č.11/1918 Sb., recepční zákon o zřízení samostatného československého státu

Zákon č.99/1963 Sb., občanský soudní řád

Zákon č.89/2012 Sb., nový občanský zákoník

Zákon č.183/2006 Sb., stavební zákon

Zákon č.26/2000 Sb., zákon o veřejných dražbách

Zákon č.55/1991 Sb., zákon České národní rady o obecní policii

Zákon č.182/2006 Sb., insolvenční zákon

Zákon č.292/2013 Sb., zákon o zvláštních řízeních soudních

Vyhláška č.520/2005 Sb., vyhláška o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku

Vyhláška 246/2016 Sb., vyhláška o způsobu provádění osobní prohlídky celníkem

Judikatura:

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 20 Cdo 3516/2016

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 20 Cdo 605/2001

Odkazy internetových stránek:

www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjyhe2v6mjrgawta

www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/principy-dobre-spravy/

www.oziveni.cz/2006/09/transparentni-samosprava/

www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/923-49-vsechno-co-jste-chteli-vedet-o-exekucich-ale-bali-jste-se-zeptat-7-dil-sprava-nemovitosti?w

www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/826-21-exekutorske-zastavni-pravo?w